

Postbus 51316
1007 EH Amsterdam

INFO

Telefoon
020 - 673 32 33

nummer 46 en 47

zomer 1999

Voorzitter's memo	3
In Memoriam Joop Beem	6
Regering wijst advies Korting AOW af	7
Commentaar: Eenvoudig beter. Wat eigenlijk?	11
De Sinti en Roma in Nederland	13
Vergoedingen huishoudelijk hulp	16
Samenwonen of (her)trouwen	17
De onbelaste NMIK-uitkering	19
Notulen Algemene Jaarvergadering	20
Mr. Arthur Israels: Rechterlijke toetsing van de WUV	24
Invulformulieren dwangarbeid in concentratiekampen	31

Volgende Algemene Ledenvergadering VBV vindt plaats op
zondag 26 maart 2000, in hotel Casa 400 te Amsterdam

INFO

F. Neter voorzitter
 B.J.F. Steinmetz secretaris
 H.M. Vos penningmeester
 G. Goudekettering administrateur
 Mr. H. Behrendt.....juridische zaken
 G. Philip Mok..... publiciteit
 J.S. Koekoek.....P.R.

Redactie:

Bob Steinmetz
 G. Philip Mok

Vormgeving:

Mediamedia Vormgevers Amsterdam
 Robert Vermolen

Opgave lidmaatschap
 en betalingen richten aan:
 Penningmeester VBV
 Postbus 51316
 1007 EH Amsterdam

Alle correspondentie
 richten aan:
 Secretariaat VBV
 Postbus 87594
 1080 JN Amsterdam

Telefoon: 020-673 32 33

Fax: 020-673 32 33

Copyright © 1999 Verbond Belangenbehartiging Vervolgingslachtoffers

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze ook, zonder vooraf schriftelijke toestemming van het VBV

Bank ABN-AMRO nr. 54.80.17.867

Postbank nr. 5063 253

Het Sinai-Centrum (Europees Centrum voor
 Joodse Geestelijke Gezondheidszorg en
 Psychotraumabehandeling) bestaat uit:

bezoekadres:

Sinai-Ambulant
Assumburg 2
Van Nijenrodeweg
1081 GC Amsterdam

postadres:

Sinai-Ambulant
Postbus 75641
1070 AP Amsterdam

Telefoon: 020 - 30 13 730

Fax: 020 - 30 13 731

Het Sinai-Centrum heeft als doelstelling te voorzien in
 een systeem van geïnteresseerde dienstverlening voor
 met name de joodse bevolkingsgroep.

Sinai Centrum

Voorzitters memo

Weer een nieuwe Info. Misschien is 'weer' een onjuiste term voor een Info die er al enige weken geleden had moeten zijn. Zoals altijd speelt hetzelfde probleem ons parten. Het heeft geen zin met een dure uitgave te verschijnen als er geen echte ontwikkelingen zijn. Ditmaal wilde het bestuur de resultaten van een aantal zaken afwachten teneinde die in dit nummer nog op te nemen. Inmiddels is er genoeg te melden dat een publicatie rechtvaardigt. Er is hard gewerkt. Soms zijn de werkzaamheden voor ons verbond een dagtaak voor diegenen die met de betreffende onderwerpen bezig zijn. Ik gun u een blik in de activiteiten van uw bestuur in de afgelopen periode.

Oktober jl. vond in Den Haag een forumdiscussie plaats tussen de basis instellingen (o.a. JMW, Pelita, e.a.) het Ministerie van VWS, Icode enz. Onderwerp was de vereenvoudiging van de wetten WUV en WUBO. Hierover hebben wij destijds uitgebreid gepubliceerd in VBV-Info.

Ikzelf zat in het forum, en een van de onderwerpen, o.a. door mij ter sprake gebracht is de problematiek van de tweede generatie.

Het bestuur van het VBV maakt deel uit van een overlegorgaan van het Centrum 45. Daar hebben wij samen met Ayala (VBV Israel) de situatie uitvoerig aan de orde gesteld. Ook vinden er dienaangaande gesprekken plaats met andere organisaties.

Wij zijn van mening dat er wezenlijke hulp geboden moet worden in die gevallen waar het onmogelijk is om een redelijk bestaan te leiden. Het rücksichtloos sluiten van de WUV-wet voor de tweede generatie heeft een aantal mensen in de kou gezet. Onlangs promoveerde Dr. Bas Schreuder, directeur van het Centrum '45, op deze problematiek. Het kan niet zo zijn dat men een leerstoel creëert voor een problematiek die niet bestaat. Met andere woorden: als men een bijzonder hoogleraar benoemt in de 'Transgenerationale Oorlogsgevolgen' aan de Faculteit der Medische Wetenschappen aan de Universiteit van Nijmegen, dan is het onverteerbaar

om diegenen over wie het gaat in de kou te laten staan. Daar waar mogelijk laat het VBV duidelijk haar mening horen.

Adviescollege

Naar aanleiding van bovengenoemd forum, heeft minister Borst een adviescollege benoemd om te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om de wetten WUV/WUBO te vereenvoudigen zonder dat er wetswijzigingen nodig zijn. Ook hierover is in vorige Info's melding gemaakt.

Nu heeft het VBV al meerdere malen uitspraken gedaan over het feit dat het niet aangaat om te volharden in een wet die op een aantal plaatsen krom in elkaar zit. Maar de minister blijft bij haar standpunt dat er aan de wetten als zodanig niet getornd mag worden. Wij hebben de PUR en het door de minister benoemde adviescollege zeer omstandig uitgelegd waarom ons inziens de wet op sommige plaatsen - zeker m.b.t. de 'dubbele aftrek AOW'- onjuist is. De commissie heeft op haar beurt, in het rapport de minister laten weten dat er geen klacht m.b.t. de wet zo zwaar weegt als juist dit onderwerp. De commissie komt met een aantal voorstellen dienaangaande die in ieder geval een beduidende verbetering inhouden. De minister is echter van mening dat voor welke oplossing er ook wordt gekozen, er altijd nadelige consequenties zullen blijven voor bepaalde groepen uitkeringsgerech-

Flory Neter

tigden. "Tegen de achtergrond van het gevoerde beleid, te weten rust op het terrein voor de oorlogsgetroffenen - komt de regering tot de conclusie om de aanbeveling van het adviescollege, voor wat o.a. de dubbele aftrek AOW betreft, niet over te nemen' (zie meer over deze belangrijke kwestie elders in dit nummer).

In haar reactie op het rapport geeft zij in haar aanbeveling te kennen, dat de gemiddelde hoge leeftijd noopt tot haast om andere adviezen van de commissie te implementeren. Echter zij vermeldt er expliciet bij dat zulks moet gebeuren binnen het huidige budget. Ik kan mij niet voorstellen hoe de PUR haar werk moet uitvoeren zonder dat daar de benodigde financiële middelen tegenover staan.

De minister legt wel de taak op dat de verbeteringen die de commissie adviseert moeten worden uitgevoerd, maar houdt de gelden die daarvoor nodig zijn in de knip.

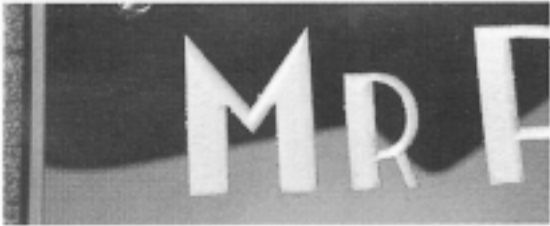
In september zullen hierover Kamerdebatten plaatsvinden en het VBV zal voor die tijd duidelijk haar standpunt bekend maken aan de Kamerleden.

joodse tegoeden

Het standpunt van het VBV over de Joodse Tegoeden is luid en duidelijk. De gelden die vrij komen dienen te worden uitgekeerd aan alle nog in leven zijnde overlevenden. De claims die er zijn van mensen die daarvoor de nodige bewijzen kun-

Lees verder op pagina 5

Wat kost een titel?

Gem. 4,4 jaar

Gem. 4,8 jaar

Gem. 8,7 jaar

Gem. 32,7 jaar

Een NVM-makelaar blijft tot aan zijn pensioen bezig met het volgen van cursussen en seminars.

Michaël Pappie
MAKELAARS O/G

TELEFOON (020) 6655606

Alleen achter een goede naam staat NVM.

Nu ook op Internet: <http://www.nvm.nl>

Modelstaal BV Schiedam

Plaatstaal op maat

tel: (010) 415 0366
fax: (010) 462 1167

Voor wie exclusieve kwaliteit zoekt, gaan er gelukkig nog deuren open.

Mensen met onderscheidingsvermogen en goede smaak vinden in ons land niet overal hun kwaliteitsgevoel beantwoord en hun smaak weerspiegeld.

Wereldmerken als **Burberrys**, **BALLY** en **Cartier** zijn tenslotte niet in iedere willekeurige modezaak vertegenwoordigd. Gelukkig wel bij Exclusive Brands, een stijlvol toevluchtsoord voor kwaliteitsgezinden. Met vestigingen in Amsterdam, Den Haag en in Amstelveen. U treft bij ons een uitgebreide collectie modieuze kleding en smaakvolle accessoires aan, uitsluitend van genoemde merken.

Wanneer u zich, evenals toonaangevende persoonlijkheden uit binnen en buitenland, thuis voelt bij topmerken als deze, dan voelt u zich ook thuis bij Exclusive Brands.

Komt u snel eens langs

EXCLUSIVE BRANDS

Onze deuren staan voor u open in:
Beethovenstraat 52, Amsterdam
Tel. 020-6644601
Hoogstraat 8, Den Haag,
Tel. 070-3602755
Rembrandthof 19, Amstelveen
Tel. 020-4535149

Voorzitters memo

nen overleggen moeten natuurlijk worden gehonoreerd. Echter onder geen beding mogen de andere restitiegelden terechtkomen bij instanties. Ons motto blijft: 'Er zijn mensen vervolgd en geen instanties'. Wij zijn de mening toegedaan dat er hierover niet kan worden onderhandeld zonder dat belangenbehartigers van de individuen daarbij zijn betrokken.

Vanuit deze optiek hebben wij contact gehad met de Nederlandse Vereniging van Banken en met de overheid.

De laatste is de mening toegedaan dat zij hebben gekozen voor het CJO als onderhandelingspartner. Hetgeen niet wil zeggen dat het CJO zonder ruggespraak met de betrokkenen kan handelen.

Het VBV heeft uitvoerig contact gehad met leden van de vaste kamercommissie van de Tweede Kamer en heeft ook aan hen ons standpunt naar voren gebracht. Wij vonden veel gehoor. Inmiddels hebben wij overleg gehad met het CJO en zijn wij daarmee in een open gespreksituatie. Officiële status hebben die gespreksronden niet. Wij, zullen indien het CJO blijft volharden in het standpunt dat zij namens ons allen kunnen onderhandelen zonder dat er status is verleend aan de belangenbehartigers van de slachtoffers, verdergaan op de door ons ingeslagen weg.

Onze standpunten zijn duidelijk:

- ❶ Geen politieke aflat van de overheid/banken om de morele schuld via een uitverkoopprijsje af te kopen.
- ❷ Het gaat niet om schuld of leed, maar om een financiële compensatie voor gestolen bezit.
- ❸ Repartitie op grond van werkelijke claims
- ❹ Op grond van vervolging is een ieder die ondergedoken was of in een concentratiekamp heeft gezeten wel bezit kwijtgeraakt wat niet geclaimd kon worden. Rechtsherstel is nooit volledig

gelukt anders waren die gelden die er nog liggen er nooit geweest.

Sinti/Roma

Reeds enige tijd zijn we bezig om contact te leggen met de zigeunerorganisatie Sinti. Dat liep niet altijd even eenvoudig omdat er van beide zijden wegens ziekte een paar afspraken werden geannuleerd. Het is er nu van gekomen. Samen met het Auschwitzcomité hebben wij inmiddels twee gesprekken gehad. Meerdere zullen volgen om te zien hoe het VBV iets voor hen kan betekenen (zie artikel elders in deze Info).

Dwangarbeid in de concentratiekampen

De Duitse overheid is bereid er zorg voor te dragen dat er middels het bedrijfsleven fondsen komen om voormalige dwangarbeiders schade-loos te stellen.

De belangenbehartiger, de heer Von Münchhausen, is al jaren bezig met een privé-initiatief om gelden los te krijgen. Dit begint nu vruchten af te werpen. Inmiddels is door zijn toedoen al een reeks claims met succes bekroond. Een aantal bedrijven heeft reeds betaald of gaat dit doen. Het zal gaan om bedragen tussen de 10.000 en de 15.000 DM.

De heer Von Münchhausen is verbonden aan de faculteit van Politieke Wetenschappen aan de Universiteit van Bremen en werkt samen met een drietal advocatenkantoren uit Keulen. Hij heeft in Duitsland met zeer veel succes een aantal individuele rechtszaken gevoerd om schadevergoeding te verkrijgen voor de voormalige dwangarbeiders uit de concentratiekampen.

Het is gebleken dat geruchten dat schadeclaims wegens verjaring niet meer kunnen worden ingediend, ongegrond zijn.

Minister Borst heeft dit van haar Duitse collega Hombach bevestigd gekregen. Volgens von Münch-

hausen heeft hij de toezegging van de Duitse regering om namens de eisers tot een overeenkomst te komen. Op dit moment bemiddelt hij voor ca. 1.000 overlevenden. Hij is bereid om voor alle Nederlandse voormalige dwangarbeiders, die daar prijs op stellen, op te treden. Er zal 3% van de uit te betalen som in rekening worden gebracht voor de door hem gemaakte onkosten.

Natuurlijk kan geen garantie worden geboden voor het slagen van deze onderneming. Ook zal het niet om veel geld gaan. Maar 10.000 à 15.000 DM zou toch een kleine pleister op de wonde zijn voor het doorstane leed.

In dit nummer vindt u op pagina 31 twee formulieren aan, die ingevuld moeten worden. Mocht dit problemen opleveren dan kunt u altijd contact opnemen met het VBV. Diegenen die ikzelf al heb benaderd hoeven natuurlijk deze formulieren niet nog een keer in te vullen. Het gaat om twee formulieren waarvan één de machtiging is om de heer Von Münchhausen uw zaken te laten behartigen. De ander is een vragenlijst. Ik wil met klem benadrukken dit zo spoedig mogelijk te doen en beide formulieren ondertekend aan ons te retourneren...

U ziet dat wij niet stil hebben gezeten. Wij zullen dat in de toekomst blijven doen. Een uitbreiding van ons ledenbestand is natuurlijk iets dat zeer noodzakelijk is, willen wij kunnen rechtvaardigen namens alle slachtoffers te spreken. Ons ledenbestand bestaat niet uit jonge mensen, dus er is sprake van een natuurlijk verloop.

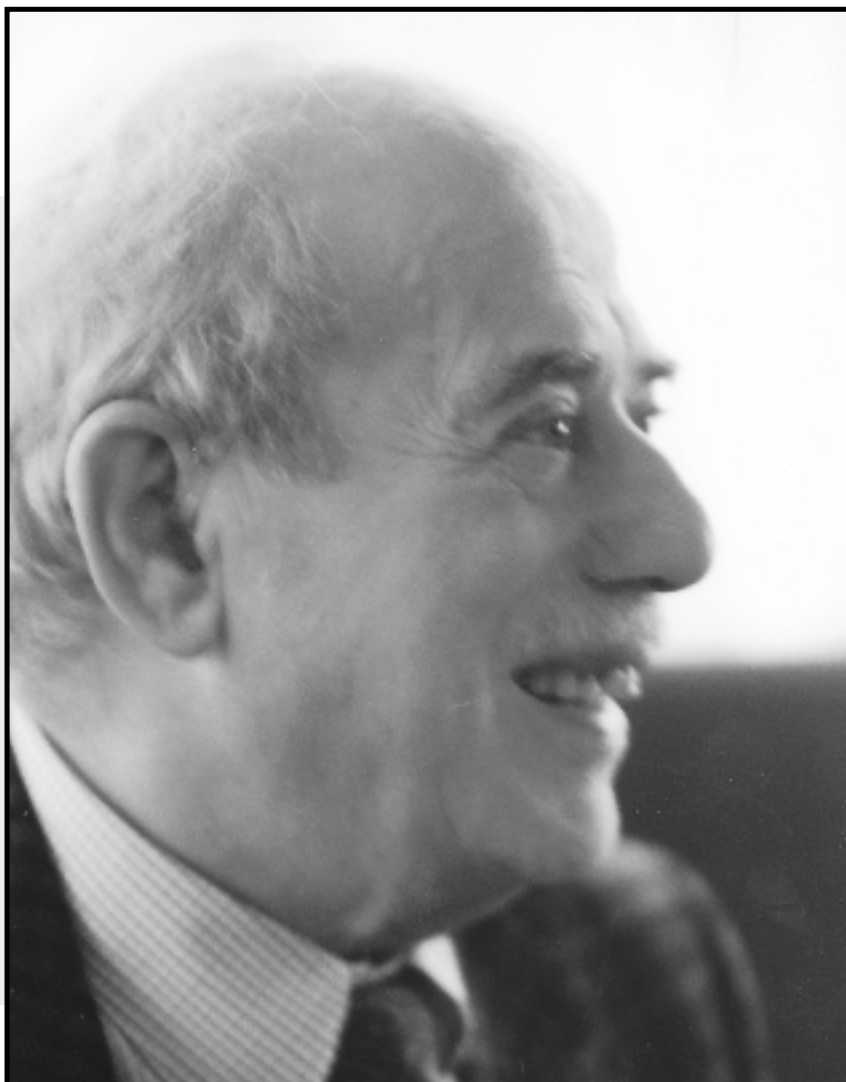
Ik beloof geen lepeltjes of andere cadeautjes, maar uw steun voor ons werk is in uw eigen belang.

Tot de volgende keer,

Flora Weber-Polak

Joop Beem

1924-1999

**Tot ons grote verdriet is op 2 april jl.
onze secretaris Joop Beem overleden.**

Joop was niet slechts een door ons zeer gewaardeerd bestuurslid maar tevens een waardevolle vriend. Hij was een sociaal bewogen mens en de perfecte stille werker op de achtergrond. Met grote nauwgezetheid vervaardigde hij de notulen van de bestuurs- en jaarvergaderingen van het VBV, regelde subsidie-aanvragen en coördineerde de werkzaamheden voor de algemene ledenvergaderingen. Hij zette

zich bovendien ook veelvuldig in voor organisaties met maatschappelijke doelstellingen.

Joop Beem werd geboren in Amsterdam op 13 april 1924. Het feit dat hij als zoon van een groot joods gezin - bestaande uit acht kinderen en ouders - de enige overlevende van de holocaust was, heeft hem altijd zeer beziggehouden in zijn verdere leven.

Hij leefde voor zijn gezin, zijn vrouw en kinderen waren alles voor hem. Het afscheid nemen viel hem dan ook zeer zwaar. Vlak voor zijn 75ste verjaardag en zijn 50ste huwelijksdag overleed hij.

Joop was horloge- en klokkenmaker en één van de belangrijkste specialisten op het gebied van onderhoud en restauratie van geavanceerde chronometers. Hij volgde zijn

opleiding in Schoonhoven. Hij werkte jarenlang in Indonesië voor de KPM. Wij zijn dankbaar dat wij Joop hebben mogen kennen als vriend en bestuurslid. Ons medeleven gaat uit naar zijn familie die in hem een zeer liefdevolle echtgenoot en vader heeft verloren.

Een mens sterft pas echt als hij wordt vergeten. Wij zullen hem altijd in onze herinnering meedragen.

Regering wijst advies tot wijziging korting AOW af

Minister dr. E. Borst van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, heeft op 22 juni 1999 het rapport van het 'Adviescollege uitvoering wetten voor oorlogsgetroffenen' en het regeringsstandpunt op de door dit college gedane voorstellen aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal toegezonden. Het belangrijkste advies van het college, betreffende de korting AOW, wordt tot verbijstering van de stichting 1940-1945, de Stichting Joods Maatschappelijk Werk en het VBV door de regering op advies van minister Borst verworpen.

De volledige tekst van dit regeringsstandpunt treft u hieronder aan.

Regeringsstandpunt

Uitvoering wetten voor oorlogsgetroffenen

Inleiding

De wetten voor oorlogsgetroffenen hebben alle als doelstelling de door gebeurtenissen in de Tweede Wereldoorlog invalide geworden deelnemers aan het verzet, zeelieden, vervolgd en burger-oorlogslachtoffers, alsmede hun nagelaten betrekkingen een inkomen te garanderen, waarmee men binnen redelijke grenzen kan voortleven op het niveau waarop men gewend was te leven vóór de gevolgen van de oorlogscalamiteiten tot uiting kwamen. De wetten voorzien in een periodieke uitkering of een pensioen tot herstel of handhaving van het vóór het intreden van de invaliditeit bereikte levenspeil en in vergoeding van noodzakelijke medische kosten. Daarnaast bieden de wetten voorzieningen in de sociale en sociaal-medische sfeer.

Het kwalitatief hoog ontwikkeld wettelijk stelsel, ook in internationaal perspectief, geeft op volwaardige wijze uitdrukking aan de ereschuld en de bijzondere solidariteit die de Nederlandse samenleving toonde en toont met die (voormalige) landgenoten die de gevolgen hebben ervaren van

geweld, vervolging en onderdrukking tijdens de Tweede Wereldoorlog.

De toepassing en de uitvoering van deze wetten is sinds 1990 in handen gelegd van een zelfstandig bestuursorgaan, de Pensioen- en Uitkeringsraad (PUR) te Leiden, onder verantwoordelijkheid van de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS).

De afgelopen periode was het beleid gericht op rust op het terrein voor oorlogsgetroffenen door te bewerkstelligen dat deze wetten niet meer op een zodanige wijze worden aangepast dat de gehele wetssystematiek wordt aangetast. De wetgeving is in de loop der jaren een hecht stelsel geworden, dat gedefinieerd zou kunnen worden als een "ingewikkeld vlechtwerk". Het uiteenrafelen van dit vlechtwerk (wat gebeurt als er aan een of meer draadjes getrokken wordt) brengt onbedoeld en ongewild veel commotie en emotie bij de verschillende doelgroepen teweeg.

Er kwamen echter steeds meer signalen van pensioen- en

uitkeringsgerechtigden en hun belangenbehartigende organisaties dat, mede door het ouder worden van de gerechtigden, veel procedures bij de uitvoering van de wetten als zeer belastend worden ervaren. De Minister van VWS wilde zich derhalve beraden op de vraag of vereenvoudiging van procedures mogelijk is en zo ja, welke wettelijke (daarbij zijn principiële veranderingen in de wetssystematiek niet aan de orde) en andere maatregelen daarvoor zouden moeten worden getroffen. De Minister van VWS heeft zich daarbij laten adviseren door een aantal onafhankelijke deskundigen en heeft daartoe het Adviescollege uitvoering wetten voor oorlogsgetroffenen in het leven geroepen, onder leiding van de voormalige voorzitter van de Centrale Raad van Beroep, mr. A.G. van Galen.

Het adviescollege had in hoofdlijnen de taak de Minister van VWS te adviseren over de mogelijkheden tot vereenvoudiging van procedures bij de uitvoering van de wetten voor oorlogsgetroffenen, zonder dat daarvoor de bestaande wetssystematiek zal

Regeringsstandpunt

worden aangetast. Het adviescollege heeft allereerst een uitvoerige inventarisatie verricht van de knelpunten, die door belanghebbenden worden ervaren. Daartoe is de PUR verzocht om, in samenwerking met de begeleidende instellingen (Stichting 1940-1945, Stichting Pelita, Stichting Burger-Oorlogsgetroffenen, Stichting Joods Maatschappelijk Werk) en de Stichting Informatie- en Coördinatie-Organen Dienstverlening Oorlogsgetroffenen (ICODO), een overzicht op te stellen van de meest voorkomende knelpunten die bij deze organisaties bekend zijn. Deze inventarisatie is aangevuld met signalen uit burgerbrieven en brieven van organisaties voor belangenbehartiging, die de afgelopen jaren zijn afgegeven. Tevens zijn in de inventarisatie al die signalen meegenomen, die rechtstreeks aan het adviescollege zijn gezonden. Binnen zes maanden heeft het adviescollege een eindrapport uitgebracht dat onder de titel "Eenvoudig beter" eind april 1999 aan de Minister van VWS is aangeboden.

Het eindrapport telt 22 aanbevelingen, die op basis van voornoemde ruime inventarisatie van gesignaleerde knelpunten tot stand gekomen zijn. De meeste aanbevelingen richten zich op vereenvoudigingen voor pensioen- en uitkeringsgerechtigden van 65 jaar en ouder. Daarnaast wordt een drietal aanbevelingen gedaan in het kader van de harmonisatie van de wetten voor oorlogsgetroffenen. In dit kader is in 1997 de Commissie integratie van de Pensioen- en Uitkeringsraad (Commissie-Leeflang) ingesteld. Deze commissie heeft onder meer tot taak voorstellen te doen ten behoeve van de harmonisatie van het toepassingsbeleid van de drie Raadskamers. De overige aanbevelingen vloeien voort uit de aandacht die het adviescollege gemeend heeft te moeten schenken aan de klachten van organisaties en burgers. Voor zover het adviescollege tot het oordeel komt dat er geen valide argumenten zijn om voor sommige van de geïnventariseerde knelpun-

ten tot maatregelen te komen, deelt de regering de overwegingen die daarvoor worden aangevoerd. De aanbevelingen zullen hierna, voorzien van een regeringsstandpunt, worden besproken.

1. Aanbevelingen van procedurele aard

Een tiental aanbevelingen betreft aanbevelingen van procedurele aard die zonder wetswijziging kunnen worden opgelost. De regering is van mening dat knelpunten als bijvoorbeeld de grote hoeveelheid door aanvragers in te vullen formulieren, de als zeer belastend ervaren herhaling van medische onderzoeken en het onverwachts geconfronteerd worden met inhoudingen op uitkeringen en pensioenen, onverwijld opgelost moeten worden door maatregelen van de PUR.

De regering ziet dan ook graag op korte termijn een plan van aanpak voor deze maatregelen tegemoet.

2. Aanbevelingen tot vereenvoudiging

1. Vereiste van medische causaliteit bij voorzieningen

Volgens het wettelijk systeem dient, wil men in aanmerking komen voor een bijzondere voorziening, vast te staan dat er een medische noodzaak dan wel een medisch-sociale wenselijkheid is voor een dergelijke voorziening in die zin dat de ziekten of gebreken, waarvoor deze voorziening wordt aangevraagd, in verband kunnen worden gebracht met de ondergane oorlogservaringen. De regering onderschrijft de mening van het adviescollege dat aan dit uitgangspunt in beginsel de hand dient te worden gehouden. Niettemin wordt het vaststellen van het causaal verband in het bijzonder bij personen van gevorderde leeftijd steeds problematischer en kunnen deze personen zelf in hun eigen beleving geen onderscheid meer maken tussen zogenoemde "causale" en "niet-causale" ziekten of gebreken. Het voorstel van

het adviescollege betreft het loslaten van de eis van causaliteit bij de beoordeling van aanvragen om een beperkt aantal in deze leeftijdscategorie veel voorkomende voorzieningen, met name huishoudelijke hulp, extra vakantie en sociaal vervoer.

De regering kan zich volledig vinden in de aanbeveling van het adviescollege om ten aanzien van uitkeringsgerechtigden die de leeftijd van 70 jaar hebben bereikt een dergelijk ruimhartiger beleid te voeren.

2. Het vaak in hoogte veranderen van maandelijks uitkeringen en pensioenen

Het adviescollege stelt voor de kortingen van inkomsten uit arbeid voor de pensioenen uitkeringsgerechtigden vanaf 65 jaar te laten vervallen. Jaarlijks moet middels een formulier opgegeven worden wat de inkomsten uit arbeid zijn. Daarbij moet ook de jaaropgave aan de Belastingdienst worden betrokken.

De regering erkent dat deze procedure vooral voor de oudere uitkeringsgerechtigden als ingewikkeld en belastend zal worden ervaren door de administratieve rompslomp die dit met zich meebrengt. De regering is dan ook bereid het voorstel van het adviescollege over te nemen.

3. Toelatingscriteria Wubo

Ingevolge artikel 2 van de Wet uitkeringen burgeroorlogsslachtoffers 1940-1945 (Wubo) dienen eerst de calamiteiten en invaliditeit getoetst te worden alvorens een afwijzende beslissing inzake de in artikel 3 gestelde nationaliteits- en territorialiteitseisen genomen kan worden. Zoals het adviescollege terecht onderkent, kunnen zich, gegeven de inmiddels gevormde jurisprudentie op de artikelen 2 en 3 van de Wubo, gevallen voordoen waarin een medisch doorgaans zeer belastende keuring moet plaatsvinden hoewel van tevoren vrijwel vaststaat dat de aanvraag niet gehonoreerd wordt.

De regering volgt de aanbeveling dat er in de wetgevingssfeer naar een oplossing wordt gezocht die

Regeringsstandpunt

het mogelijk maakt eerst een beslissing ten aanzien van het voldoen aan nationaliteits- en territorialiteitseisen te nemen voordat er een medisch onderzoek plaatsvindt.

3. Aanbevelingen tot harmonisatie

1. Introductie erkenningsmogelijkheid in de Wbp, de WIV en de Wubo

Het adviescollege stelt voor om artikel 34 van de Wubo zodanig te wijzigen dat ook erkend kan worden dat men de in de Wubo genoemde oorlogscalamiteiten heeft ondergaan zonder dat er sprake is van een medische beoordeling. De beoordeling om voor erkenning in aanmerking te komen in het kader van de Wubo omvat, vanwege de definitie van het begrip burger-oorlogsslachtoffer in artikel 2, niet alleen de vaststelling van de oorlogsomstandigheden, maar ook de vaststelling van de invaliditeit en het oorzakelijk verband. De PUR moet regelmatig afwijzend beschikken, omdat wel de ondergane oorlogsebeurtenissen kunnen worden vastgesteld, maar de relatie tussen de invaliditeit van de cliënt en diens oorlogservaringen niet aantoonbaar is. Betrokkenen ervaren dit vaak als een miskennis van de overheid van hetgeen zij tijdens de oorlogsjaren hebben moeten doorstaan. Ten behoeve van deze groep is inmiddels in de uitvoerings sfeer een vorm van erkenning geboden. Zij ontvangen een "verklaring" van de PUR, waarin formeel wordt bevestigd dat zij de geclaimde calamiteiten inderdaad hebben ondergaan.

De regering kan zich echter vinden in de aanbeveling van het adviescollege om de erkenning van de ondergane oorlogscalamiteiten wettelijk te regelen. Een soortgelijke mogelijkheid van erkenning zou, zoals het adviescollege ook voorstelt, eveneens in de Wet buitengewoon pensioen 1940-1945 (Wbp) en Wet buitengewoon pensioen Indisch verzet (WIV) opgenomen moeten worden.

2. Het toepassen van het drempelbedrag bij het vaststellen van een tegemoetkoming op basis van de Wubo

Zowel bij de Wuv als bij de Wubo wordt bij de vaststelling van een tegemoetkoming in de kosten die strekken tot verbetering in de levensomstandigheden, rekening gehouden met de financiële draagkracht van betrokkene. Ingevolge artikel 33, tweede lid, van de Wubo, dient daarnaast echter rekening gehouden te worden met een zogenoemde drempelbedrag (5% van de minimumgrondslag minus de vereveningsbijdrage). Er wordt derhalve een dubbele barrière opgeworpen, waardoor tegemoetkomingen in deze medisch-sociaal wenselijke voorzieningen niet of in geringe mate tot uitbetaling komen.

Mede uit het oogpunt van harmonisatie van de Wuv en Wubo neemt de regering de aanbeveling van het adviescollege over om het in artikel 33, tweede lid, van de Wubo genoemde drempelbedrag af te schaffen.

4. Overige aanbevelingen

1. De AOW-korting

Het adviescollege stelt voor om voor gehuwde uitkeringsgerechtigden op basis van de Wet uitkeringen vervolgingsslachtoffers 1940-1945 (Wuv) en de Wubo met een partner van 65 jaar of ouder, alleen de AOW die elke uitkeringsgerechtigde zelf ontvangt voor 100% op de uitkering in mindering te brengen. De toeslag die thans op grond van de artikelen 17 Wuv en 23 Wubo wordt verstrekt, dient gehandhaafd te blijven met dien verstande dat zij wordt teruggebracht van 40 tot 20% van het AOW-pensioen dat de betrokkene maximaal kan ontvangen. Het adviescollege doet de aanbeveling om voor de Wetten buitengewoon pensioen een vergelijkbaar voorstel te ontwikkelen. Het adviescollege komt daarnaast met een subsidiair voorstel ten aanzien van de dubbele AOW-korting (de situatie dat de ene partner een Wuv of een Wubo-uitkering ontvangt en

de andere partner eveneens een Wuv of Wubo-uitkering ontvangt dan wel een ander pensioen waarop een vermindering is toegepast uit hoofde van recht op AOW zoals thans geregeld in artikel 19, negende lid, Wuv en artikel 28, zesde lid, Wubo). Het adviescollege stelt voor om bij gehuwden waar een dubbele AOW-korting plaatsvindt de toeslag te laten vervallen en de AOW slechts te korten met de AOW die de uitkeringsgerechtigde voor zichzelf ontvangt. De regering heeft alle begrip voor de aandacht die het adviescollege heeft besteed aan de wijze van korten van het AOW-pensioen, gelet op de vele klachten daarover van uitkeringsgerechtigden en belangenorganisaties. Aanpassing van de huidige kortingswijze van het AOW-pensioen leidt echter tot een ingrijpende wijziging in de wetssystematiek. Bovendien zullen er altijd nadelige consequenties voor bepaalde groepen uitkeringsgerechtigden blijven optreden, welke oplossing er ook wordt gekozen. Het adviescollege heeft een groot aantal modellen doen ontwerpen om aan de bezwaren tegemoet te komen, maar telkens bleek dat een bepaalde groep rechthebbenden onevenredig benadeeld zou worden. Ook het uiteindelijke voorstel van het adviescollege werkt voor een aantal gerechtigden nadelig uit. De Wetten buitengewoon pensioen hebben een geheel eigen systematiek, waardoor bij invoering van een soortgelijk voorstel als het adviescollege ten aanzien van de uitkeringswetten doet, er binnen eerstgenoemde wetten ook weer groepen, met name vrouwelijke pensioengerechtigden, geconfronteerd zouden worden met een achteruitgang in pensioen.

Tegen de achtergrond van het gevoerde beleid, te weten rust op het terrein voor oorlogsgetroffenen, komt de regering tot de conclusie om de aanbeveling van het adviescollege niet over te nemen.

2. Voorwaarden voor herziening van vermogenskorting bij verlies of vermindering van vermogen

In de uitkeringswetten voor oorlogs-

Regeringsstandpunt

getroffenen is de korting van de vermogensinkomsten gebaseerd op de hoogte van het vermogen op de ingangsdatum van de uitkering. Alleen in bijzondere gevallen wordt rekening gehouden met een mogelijke daling van het vermogen in de loop van de tijd. Het adviescollege stelt voor om voor gerechtigden vanaf 65 jaar (met terugwerkende kracht tot het moment dat men de 65-jarige leeftijd heeft bereikt) uit te gaan van een fictieve daling van het vermogen van 5% per jaar.

De regering gaat niet akkoord met dit voorstel omdat in dit voorstel er geen rekening mee wordt gehouden dat de uitkeringsgerechtigden eveneens inkomsten uit vermogen ontvangen. Bovendien worden deze vermogens geïndexeerd en tot een bepaald bedrag vrijgesteld.

3. Het systeem van voorlopige vaststelling van de uitkering

Na afloop van het kalenderjaar wordt de uitkering definitief vastgesteld. Dit geschiedt op basis van door de betrokkenen jaarlijks in te vullen zogenoemde Inlichtingenformulieren voor opgave van genoten inkomsten, wijziging in burgerlijke staat of andere omstandigheden. Indien blijkt dat de uitkering te hoog is geweest, dan wordt het te veel betaalde teruggevorderd of verrekend. Dergelijke situaties, die potentieel schuld-vormend zijn, doen zich met name voor wanneer inkomsten uit arbeid vervangen worden door een "nieuw" inkomen als WAO, VUT en dergelijke. De schulden ontstaan doordat de nieuwe inkomsten hoger gekort worden dan de arbeidsinkomsten. Het adviescollege stelt voor om bij dergelijke inkomenswijzigingen het nieuwe inkomen nog gedurende 1 jaar na de datum van toekenning als arbeidsinkomen te blijven beschouwen.

De regering zal dit voorstel niet overnemen omdat voorkoming van schuldvorming naar haar oordeel in de uitvoeringssfeer kan worden opgelost. Enerzijds is er de gebruikelijke wettelijke plicht van uitkeringsgerechtigden om tijdig nieuwe

omstandigheden te melden, anderzijds dient het uitvoeringsorgaan adequaat te reageren door de uitkering zo spoedig mogelijk aan te passen. Overigens doet het adviescollege reeds enige aanbevelingen van dien aard.

4. Toeslagen en uitkeringen op basis van de artikelen 19 Wubo, 21b (oud) en 10, derde lid, Wuv, en de bepaling van de eigen bijdrage bij verblijf in een verzorgingshuis.

De Wuv en Wubo kennen toeslagen en uitkeringen voor de bestrijding van de zogenoemde niet-meetbare invaliditeitskosten (artikelen 19 van de Wubo, 21b (oud) en 10, derde lid, van de Wuv). Per 1 januari 1998 vallen deze toeslagen en uitkeringen onder het regime van de zogeheten eindheffingsregeling (artikel 36a, onderdeel g, van de Uitvoeringsregeling loonbelasting 1990). De toeslagen zijn hiermee aangewezen als loon met een bestemmingskarakter. Dat laatste betekent dat over de toeslagen geen inkomstenbelasting wordt geheven ten laste van betrokkenen en dat ze buiten beschouwing blijven bij inkomensafhankelijke publiekrechtelijke uitkeringen, zoals de individuele huursubsidie. Het adviescollege is van mening dat in de lijn met het voorgaande genoemde toeslagen en uitkeringen niet meer in aanmerking genomen moeten worden bij de bepaling van de eigen bijdrage bij verblijf in een verzorgingshuis.

Hoewel de regering in beginsel niet afwijzend staat tegenover het voorstel van het adviescollege, acht zij het op dit moment niet opportuun om een zodanige wijziging van tijdelijke aard door te voeren. Beter ware het deze kwestie te betrekken bij de voorziene regeling van het verblijf in een verzorgingstehuis als verstrekking in het kader van de AWBZ per 2001. Daarvoor is temeer aanleiding, omdat volgens de Wuv en Wubo een langdurig verblijf in een AWBZ gefinancierde instelling rechtstreeks consequenties heeft voor de hoogte van de uitkering.

5. Nabestaandenproblematiek

Het adviescollege doet de aanbeveling om de door de uitkeringsgerechtigde en zijn/haar partner gedurende het laatste levensjaar genoten niet-persoonsgebonden voorzieningen gedurende 5 jaar na het overlijden van de uitkeringsgerechtigde door te laten lopen. Het is wenselijk dat de nabestaande, die gewend is geraakt aan het medegebruik van de voorzieningen van de partner, na diens overlijden enige tijd wordt gegund om in plaats van de wegvallende niet-persoonsgebonden voorzieningen een beroep te doen op voorliggende voorzieningen.

Hiervoor acht de regering echter een periode van drie maanden toereikend.

6. Aftrek vereveningsbijdrage voor gerechtigden vanaf 65 jaar

Van aan oorlogsgetroffenen toegekende uitkeringen en pensioenen wordt een bedrag afgetrokken dat gelijk is aan het bedrag dat voor een aantal sociale verzekeringswetten dient te worden betaald. Deze vereveningsbijdrage blijft gehandhaafd nadat de uitkeringsgerechtigde de leeftijd van 65 jaar heeft bereikt, terwijl door of voor anderen die 65 jaar of ouder zijn deze bijdrage niet meer verschuldigd is.

De regering schaarft zich achter het oordeel van het adviescollege dat de tegen deze gang van zaken aangevoerde grieven terecht zijn en stelt voor om in alle wetten voor oorlogsgetroffenen de aftrek van de vereveningsbijdrage voor gerechtigden van 65 jaar of ouder te laten vervallen.

7. Het vervallen van de ziektekostentoeslag vanaf het bereiken van de 65-jarige leeftijd

Het adviescollege is van oordeel dat de destijds gegeven motivering voor het vervallen van de ziektekostentoeslag bij het bereiken van de 65-jarige leeftijd heden ten dage geen opgeld meer doet. De motivering in de toenmalige Rijksgroepsregeling Vervolgingslactoffers, als opvolger van de

Commentaar

Rijksgroepsregeling Oorlogsslachtoffers in het kader van de Algemene bijstandswet, komt erop neer dat met die toen nieuwe regeling de uitkeringsminima en -maxima niet onaanzienlijk werden verhoogd en ook een welvaartsvaste uitkering voor 65-plussers werd ingevoerd. De aldus bereikte verbetering voor 65-plussers was voldoende, zo werd geoordeeld. Om te voorkomen dat er in sommige gevallen een verslechtering zou optreden ten opzichte van de oude regeling - de Rijksgroepsregeling Oorlogsslachtoffers - werd voor 65-minners de mogelijkheid van een toeslag in de premie ziektekosten geopend.

De regering is met het adviescollege van mening dat deze motivering heden ten dage geen opgeld meer doet en zal derhalve voorstellen de betreffende bepalingen aan te passen.

5. Slotbeschouwing

De regering is van oordeel, mede gelet op de gemiddeld hoge leeftijd van de uitkeringsgerechtigden, dat haast geboden is met de implementatie van de aanbevelingen van het adviescollege waarvan de invoering wenselijk wordt geacht en die geen wettelijke maatregelen vereisen. Om deze reden ziet de regering, zoals reeds gemeld, graag op korte termijn een plan van aanpak van de PUR tegemoet. Voorts heeft de regering in het voorgaande aangegeven welke voorstellen van het adviescollege, die tot wetswijziging leiden, zij wel en welke zij niet overneemt en welke overwegingen hieraan ten grondslag liggen. De regering neemt zich voor voortvarend met een daartoe strekkend wetsvoorstel te komen. De regering gaat ervan uit dat er met betrekking tot de budgettaire aspecten in eerste instantie de besparingen in de uitvoeringskosten, die de voorstellen met zich meebrengen, betrokken worden, alsmede de opbrengsten van de verlichting van de administratieve lasten. De dekking zal zoveel mogelijk binnen het huidige budget plaatsvinden.

Eenvoudig beter *Wat eigenlijk?*

Onder de titel: EEN-VOUDIG BETER, met als ondertitel: *'Aanbevelingen tot verbetering van de (uitvoering van de) wetten voor oorlogsgetroffenen'* heeft het (in het najaar van 1998) door minister Borst ingestelde 'Adviescollege uitvoering wetten voor oorlogsgetroffenen' in april 1999 zijn rapport aan de minister uitgebracht. Onder voorzitterschap van mr. A.G. van Galen, oud-president van de Centrale Raad van Beroep en oud-Staatsraadlid in buitengewone dienst, maken voorts deel uit van het college: de heer dr. A.J. van der Leeuw, oud-voorzitter van de toenmalige Uitkeringsraad Vervolgingslachtoffers, later voorzitter van de Raadskamer WUV, de heer mr. J.M. Loonstein, voormalig secretaris Raadskamer WUV, van de Pensioen- en Uitkeringsraad, de heer mr. G.L.M.J. Steves, Raadsheer in de Centrale Raad van Beroep en de heer Th. F.B. ter Horst voormalig voorzitter van de Raadskamer WUBO

van de Pensioen- en Uitkeringsraad.

Dit, op het terrein van de oorlogswetten waarlijk uiterst deskundige adviescollege is door de minister in het leven geroepen ten einde aanbevelingen te verkrijgen om een aantal belangrijke knelpunten, (geïnterviewd door een aantal van haar medewerkers en secretarissen van de raadskamer PUR) te versimpelen c.q. uit de weg te ruimen.

Welnu, dat heeft het college gedaan met een reeks aanbevelingen voor een aantal duidelijke gevallen, waarvoor overigens zo'n zwaar college niet in het leven geroepen had hoeven te worden. Dit ervaren college was wel degelijk nodig voor het belangrijkste knelpunt: de korting AOW-pensioenen op de periodieke uitkeringen. Dat heeft het college met grote ijver gedaan.

Het college wijst de minister er in niet mis te verstane bewoor-

Commentaar

dingen op dat de kwestie van de (dubbele) korting AOW-pensioenen op de periodieke uitkering van gehuwden zeer bijzondere aandacht vraagt. Dat het het college ernst is met deze zaak blijkt uit het feit dat aan dit onderwerp enige pagina's besteed worden met vele berekeningen en omstandige uiteenzettingen over de onjuistheid van de wet. Dit in duidelijke tegenstelling tot de andere aanbevelingen die geen van alle meer dan één pagina bevatten.

Niettemin blijkt uit het regeringsstandpunt dat minister Borst aan de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft toegezonden dat de aanbeveling over de AOW-korting volledig van de tafel wordt geveegd.

Dat van de vele adviezen of aanbevelingen van een adviescollege een enkele niet wordt overgenomen door een ministerie is niet ongebruikelijk, maar het past niet in een democratisch stelsel dat de belangrijkste aanbeveling zondermeer in de prullenbak verdwijnt. Dat ziet men eerder gebeuren bij andersoortige regeringsvormen waar het gewoonte is onder het mom van democratisch handelen eerst een adviescollege in te stellen en daarna dit college voor joker te zetten.

In de argumentatie over de afwijzing van de aanbeveling valt sterk op dat er gegoocheld wordt met woorden, aperte onjuistheden en zelfs onwaarheden. Een van de belangrijke argumenten noemt minister Borst dat indien de aanbeveling zou worden overgenomen dit tegenover bepaalde uitkeringsgerechtigden onrechtvaardig zou zijn. Waarom wordt niet duidelijk gemaakt.

Het venijn zit zoals altijd in de staart: in het slot van de argumentatie stelt Borst, dat overneming van de aanbeveling zou leiden tot een ingrijpende wijziging in de wetssystematiek. Waarom

dat zo zou zijn, wordt op geen enkele wijze duidelijk gemaakt. Zij stelt voorts: "de wetten buitengewoon pensioen hebben een geheel eigen systematiek, waardoor bij invoering van een soortgelijk voorstel als het adviescollege ten aanzien van de uitkeringswetten doet, er binnen eerstgenoemde wet ook weer groepen, met name vrouwelijke pensioengerechtigden, geconfronteerd zouden worden met een achteruitgang in pensioen".

Er is geen touw aan vast te knopen. Als de wetten buitengewoon pensioen een eigen systematiek hebben, hoe kan die dan beïnvloed worden door wijzigingen in de (WUV) uitkeringswetten? "Tegen de achtergrond van het gevoerde beleid, te weten de rust op het terrein voor oorlogsgetroffenen, komt de regering tot de conclusie om de aanbeveling van het adviescollege niet over te nemen", aldus de regering. Welnu, de minister kan er van verzekerd zijn dat het van de tafel vegen van de aanbeveling van het adviescollege de onrust onder de uitkeringsgerechtigden (allen door de PUR erkende geïnvallideerde vervolgingslactoffers) ernstig zal verhevigen.

Het lijkt er op dat men (de ambtenaren van VWS) met ingewikkelde terminologie en - als gezegd - oneigenlijke argumentatie en wollig taalgebruik eerst de overige ministers zand in de ogen heeft gestrooid en hoopt daarna hetzelfde te bereiken met de kamerleden. Opmerkelijk in dit verband is dat het regeringsstandpunt over deze AOW-kortingskwestie de titel krijgt: "**Overige aanbevelingen**" daarmee de suggestie wekkend dat het slechts een ondergeschikt punt betreft. Zoiets van: o, ja, er is nog iets waar wat over gezegd is. Een gotspe, wanneer men

ziet in welke bewoordingen het adviescollege deze zaak helemaal niet voorziet van de titel "Overige aanbevelingen" maar als volgt introduceert:

"Geen klacht is in de verschillende inventarisaties en brieven zozeer aan de orde gesteld als de wijze van korting van het AOW-pensioen. Het adviescollege acht het daarom aangewezen daaraan aandacht te schenken".

Niks overige aanbevelingen! Een zaak van groot belang. Hopelijk tuint de Tweede Kamer hier niet net zo in als het kabinet.

Tot slot nog een opmerking over de uitvoerige aanbeveling van het adviescollege. In de berekeningen en de uiteenzettingen over de foute opzet van de onderhavige kortingsregeling, zit een aantal fouten. Mr. Van Galen heeft per brief enige maanden geleden het VBV verzocht onze visie over dit knelpunt schriftelijk aan het college toe te zenden. Wij hebben dit gedaan in de vorm van een uitvoerig stuk, voorzien van een toelichting op de belangrijkste fouten die in de kortingsregeling zijn geïntroduceerd. Wij hebben niet van het college mogen vernemen of onze visie en berekening juist of onjuist is.

Hoe dat ook zij, het VBV zal ook de leden van de Tweede Kamer kennis laten nemen van onze visie en hen dezelfde stukken toezenden als wij het adviescollege hebben verstrekt. Indien niet anders mogelijk zullen wij er bij hen op aandringen in elk geval de aanbevelingen van het adviescollege over te nemen, inclusief de fouten. Beter een half ei dan een lege dop.

Bob Steinmetz

De Sinti en Roma in Nederland

door Lalla Weiss

Over de hele wereld verspreid leven in verschillende leefgemeenschappen en familieverbanden, al reizend, 11 à 12 miljoen Lovara, Kalderascha, Ursare, Lallere, Tschurara, Roma, Sinti en andere 'Mensen van de weg'. In Nederland zijn dat er zo'n 5300 van wie het merendeel Sinti is. Er zijn 500 Roma die ook al generaties lang in Nederland zijn, en een 300-tal Roma-vluchtelingen uit Oost- en Midden-Europa. De 4.500 Sinti in Nederland - waarvan ik er één ben - onderscheiden zich enigszins van de Roma. Aan onze taal en cultuur is nog steeds de van oorsprong Indiase afkomst merkbaar: de taal, het Sinti-Romanech, is verwant aan het Sanskriet. Reinheidsvoorschriften in het huishoudelijk leven en met betrekking tot voedsel en water hebben verwantschap met gebruiken die in India nog voorkomen. Vooral dit soort tradities hebben voor ons grote waarde en versterken de onderlinge banden en eigen identiteit.

De term "zigeuner" is, net als de andere termen 'Gypsies', 'Gitanos', 'Tsiganes', 'Heidenen' afkomstig van de 'burgers' en heeft voor ons een erg negatieve lading. Dat komt vooral door de wijze waarop wij als (gedwongen) nomadische volkeren onder de eerder genoemde termen veracht en vervolgd zijn over de gehele wereld. Door deze stigmatiserende termen ontstond discriminatie, uitsluiting en zelfs, in perioden van maatschappelijke crisis, vreemdelingenhaat en racisme.

De vervolging van Sinti en Roma in de periode 1933-1945

Hoeveel Sinti en Roma er door de nazi's zijn vermoord is niet bekend. De meest betrouwbare schattingen gaan uit van 500.000 tot 1.000.000 slachtoffers. Uiteraard is het in het algemeen moeilijk een exact aantal slachtoffers aan te geven, maar bij Sinti en Roma speelt een andere factor een rol: pas de laatste twintig jaar wordt er grondig onderzoek gedaan naar het lot van Sinti en Roma onder het nazi-bewind en naarmate de tijd verstrijkt wordt het steeds moeilijker de feiten te achterhalen. Een vaststaand feit is, dat de nazi's hebben geprobeerd de Sinti en Roma uit te roeien. Sinti en Roma ('Zigeuners') waren in de ogen van de nazi's een inferieur ras en bovendien asociaal. Deze ideeën waren niet nieuw. Ook ten tijde van de Weimarpubliek waren er overal in Duitsland (en in andere Europese landen) anti-zigeuner maatregelen van kracht, gebaseerd op het vooroordeel dat een nomadisch bestaan niets anders was dan een dekmantel voor criminele activiteiten.

Maar het nazi-bewind ging veel verder. Al in 1935 werden de Neurenbergse rassenwetten afgekondigd waarin huwelijken tussen verschillende rassen verboden werden. Ook wetten en maatregelen op het gebied van sociale zekerheid, belastingen en arbeid waren discriminerend voor Joden, Sinti en Roma, waardoor

zij maatschappelijk steeds meer geïsoleerd en gemarginaliseerd werden. Vele Sinti en Roma werden opgepakt als gevolg van de door Himmler in gang gezette strijd tegen de criminaliteit. Het vooroordeel dat Sinti en Roma crimineel zijn, was tot uitgangspunt van het beleid geworden. Ook werden Sinti en Roma gedwongen gesteriliseerd of opgepakt en weggevoerd omdat ze tot een verkeerd ras zouden behoren. Het meest bekende concentratiekamp is Auschwitz. Hier misbruikte kamparts Dr. Mengele Sinti- en Roma-kinderen voor zijn medische experimenten. Hier werd in juli 1944 besloten de zigeunerafdeling op te ruimen: in de nacht van 1 op 2 augustus 1944 werden 2800 Sinti en Roma vergast. Niet alleen in Duitsland werden Joden, Sinti en Roma vervolgd. Ook in de bezette gebieden waren zij hun leven niet zeker. Vanuit West-Europa werden de SS en Einatzkommandos ingezet om Joden, Sinti, Roma en communisten massaal uit te roeien. Terwijl de oorlog nog in volle gang was, waren de geallieerden al bezig een proces tegen de Duitse oorlogsmisdadigers voor te bereiden. Dat proces is bekend geworden als het Neurenbergproces.

De aanklacht bij het Neurenbergproces bestond uit vier onderdelen. Punt drie is oorlogsmisdaden. Genocide wordt als eerste genoemd, met name de "genocide op Joden, Polen en Zigeuners" staat er in de aan-

De Sinti en Roma in Nederland

klacht. Tijdens het proces wordt bewijs aangedragen van alle aspecten van de genocide op Sinti en Roma: vernietiging door arbeid, gedwongen sterilisaties, massa-executies in het oosten, vergassing in de concentratiekampen; geen gruwelijk detail wordt overgeslagen. Er is geen enkele twijfel dat de verdachten schuldig waren aan de genocide op Sinti en Roma. Het is dan ook merkwaardig dat in de uitspraak van het tribunaal, Sinti en Roma niet bij naam worden genoemd.

Voor de Sinti en Roma is het een bittere pil. De uitspraak is op grote schaal verspreid en daarin worden zij niet genoemd. Alleen wie de moeite neemt om de duizenden bladzijden van het proces door te nemen, ziet dat de Duitse oorlogsmisdadigers ook veroordeeld zijn vanwege de genocide op Sinti en Roma.

De vergeten holocaust

De vergeten holocaust, zo noemen wij de genocide op Sinti en Roma door de nazi's. Heel veel Nederlanders weten nog niet dat Sinti en Roma hetzelfde lot ondergingen als Joden. Misschien is dat de macht van het getal, maar feit is dat in perspublicaties weinig aandacht wordt besteed aan de moord op 500.000 tot 1.000.000 Sinti en Roma door de nazi's.

We hoopten dat het na de oorlog beter zou gaan, dat er begrip zou zijn voor onze situatie, onze noden en behoeften. Voor de enkelen die terugkwamen uit de Duitse concentratiekampen en diegenen die uit de onderduik kwamen, was er geen enkele opvang, geen begeleiding, zowel materieel als geestelijk niet. Iedereen was druk met zijn eigen mensen en zijn eigen problemen, wat misschien begrijpelijk is, maar ook nu weer vonden we alle deuren gesloten. Niemand heeft zich na de oorlog voor de Sinti en

Roma ingezet. Geen erkenning, geen opvang.

Sterker nog, de Nederlandse overheid ging op de oude voet door met allerlei maatregelen die onze bewegingsvrijheid beperkten, waardoor ons de mogelijkheid werd ontnomen via onze traditionele beroepen in ons onderhoud te voorzien. Discriminatie en stigmatisering gingen na de oorlog gewoon door, alsof er niets gebeurd was. Door het simpele feit dat veel Sinti en Roma niet of nauwelijks konden lezen en schrijven, hebben we nooit de publiciteit gezocht en zijn we weinig naar buiten getreden. Ook het feit dat er een taboe op deze zaken rust en men met 'gadje' (buitenstaanders) hier niet over spreekt, laat staan erover schrijft, heeft ertoe bijgedragen dat er over ons lot zo weinig bekend is en was. Gelukkig is daar de laatste jaren enige verandering in gekomen. Een eigen organisatie die onze belangen had kunnen behartigen was er na de oorlog niet, zodat een enkele keer in individuele gevallen een poging werd gedaan om hulp te krijgen. Gestructureerd was dit niet en het heeft dan ook erg weinig zoden aan de dijk gezet. Gelukkig hebben we sinds 1989 onze eigen organisatie: de landelijke Sinti en Roma organisatie in Best. We kunnen nu een vuist maken en hebben een gezicht naar buiten, we zijn herkenbaar, we hebben een aanspreekpunt, we zijn nu een gesprekspartner.

De naoorlogse generatie kregen van hun ouders vaak te horen: "Vertel niet dat je een Sinti of een Roma bent", we mochten niet voor onze eigen identiteit uitkomen. Daarom is er zo weinig bekend over onze cultuur, onze normen en waarden. We mochten niet spreken, want de 'burger' was niet te vertrouwen. We zijn een naar binnen gerichte gemeenschap en cultuur. Onder

andere door dit wantrouwen hebben we een immense achterstand opgelopen, zowel sociaal als maatschappelijk. Een hele generatie is verloren gegaan en als we niet opletten en onze uiterste best doen om de volgende generatie een normale, goede scholing te geven, is ook de volgende generatie gehandicapt.

De tweede generatie problematiek speelt ook bij Sinti en Roma een grote rol. Zowel kinderen als kleinkinderen van vervolgd hebben grote problemen. Over veel zaken wordt door ouderen nog steeds niet gesproken (hier rust een groot taboe op), maar ook het niet uitgesproken verdriet en de pijn om wat er gebeurd is en het verlies van dierbaren werkt door. Transgenerationale trauma's zijn zeker aanwezig. Angsten van vaders en moeders worden vaak onbewust overgebracht op hun kinderen. Het gevoel door veel mensen, en zeker door de overheid, niet serieus genomen te worden versterkt deze problemen bij onze tweede generatie. Als klap op de vuurpijl werd door de Tweede Kamer de wet op de tweede generatie gesloten. De regering nam niet de moeite de Sinti en Roma hiervan in kennis te stellen. Hiermee ont-nam men onze tweede generatie de gelegenheid zich tijdig aan te melden voor hulp, hulp in welke vorm dan ook. In veel gesprekken met het Ministerie van VWS werd, zij het schoorvoetend, toegegeven dat men hiermee een ernstige fout had gemaakt. Op ons verzoek hier wat aan te doen en voor onze groep een uitzondering te maken, werd afwijzend gereageerd onder het motto: "de Tweede Kamer heeft dit beslist, er is niets meer aan te doen." Wij willen het hier toch niet bij laten, er zijn contacten met Joodse organisaties die het net als wij onrechtvaardig vinden dat de tweede generatie-wet is gesloten

De Sinti en Roma in Nederland

en gezamenlijk kunnen we deze misschien weer openbreken.

Over de vierde goudtrance is binnen onze gemeenschap veel commotie ontstaan. De commissie Dolman heeft besloten, overigens zonder ons hierin te kennen, dat het ons toekomstige deel besteed moet worden aan projecten die ten goede komen aan onze gemeenschap (tot behoud of stimulering van cultuur, etc.).

In diverse grote vergaderingen van Sinti en Roma is hier uitgebreid over gesproken en is men tot het unanieme besluit gekomen dat het beschikbare geld gebruikt zou moeten worden om de leefomstandigheden van de holocaust-slachtoffers te verbeteren. Verbeteren op een manier die alleen Sinti en Roma begrijpen.

In deze vergadering is ook besloten dat de landelijke Sinti en Roma organisatie zich hiermee zou belasten. Je zou zeggen dat zo'n democratisch besluit, vanuit de vervolgd en hun achterban

zelf, toch zou moeten worden gehonoreerd, maar wie schetst onze verbazing; het plan werd op voorhand door het ministerie afgewezen met de mededeling: "alleen projecten komen in aanmerking."

Wel werd ons medegedeeld dat er verschillende projecten waren ingediend om Sinti en Roma te helpen, door buitenstaanders natuurlijk, onder andere door Centrum '45. In een vergadering met o.a. directeur Prof. Dr. J.N. Schreuder hebben we uitgelegd dat het in onze cultuur niet gebruikelijk is hulp te zoeken bij buitenstaanders en dat we daarom zijn projectplan niet konden steunen. Op onze vraag hoeveel Sinti en Roma er bij het Centrum '45 behandeld waren en werden, moest hij antwoorden waarschijnlijk nog nooit een 'cliënt' uit onze groep behandeld te hebben.

In het Parool van 7 juli lees ik tot mijn grote verbazing dat 10.000 gulden uit de goudtrance gaat naar een publicatie over herinne-

ringen van Sinti en Roma aan de oorlog. Wie uit onze gemeenschap wil hieraan meewerken? Waarschijnlijk niemand, want het ligt niet in onze cultuur besloten om over deze zaken te spreken.

Er wordt weer, zonder ons, over ons beslist en geschreven over belangrijke zaken. Wij, de Sinti en Roma, vinden het een rechtvaardige zaak dat we zelf vanuit onze cultuur (waarvan de commissie Dolman waarschijnlijk niets begrijpt) beslissen op welke wijze het geld het beste besteed kan worden, ten gunsten van diegenen waar het om gaat, namelijk de mensen en hun familie die nog steeds te lijden hebben onder de gevolgen van de vervolging.

Lalla Weiss

Coördinator L.S.O.

Bron: *Vervolging*, Marcia Rooker

 D'Attance
PARFUMERIE DROGISTERIJ

L I L L I A N
parfumerie drogisterij

Leidsestraat 74-76
1017 PD Amsterdam
telefoon 020-6275351/6271900

Openingstijden:
maandag t/m zaterdag van 9.00 tot 22.00 uur
zon- en feestdagen van 11.00 tot 22.00 uur

Huishoudelijke hulp

Wij maken onze leden erop attent dat de Pensioen- en Uitkeringsraad de vergoeding voor huishoudelijke hulp met ingang van 1 april 1999 heeft verhoogd tot f 15,- per uur. Wij adviseren onze leden de PUR bijtijds mede te delen wanneer men voor huishoudelijke hulp een hoger bedrag gaat betalen dan voorheen. Het komt namelijk nogal eens voor dat men eenmaal (bij aanvraag) een bedrag voor huishoudelijke hulp heeft opgegeven en daarna nooit meer heeft doorgegeven aan de PUR

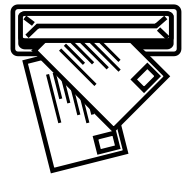
dat men intussen meer is gaan betalen voor deze hulp. De PUR past deze bedragen niet automatisch aan bij een nieuwe verhoging hoewel wij daar meerdere malen bij hen op hebben aangedrongen. Dat doet zij wel wanneer zij weten dat u meer betaalde dan de thans maximale vergoeding. Het is verstandig om de PUR steeds per 1 januari in een briefje te laten weten hoeveel u vanaf die datum en dat jaar per uur voor uw huishoudelijke hulp betaalt.

Bericht van de penningmeester

Hoewel de meeste leden de verschuldigde contributie over het jaar 1999 reeds keurig op tijd hebben betaald, zijn er toch nog een aantal die dat helaas nog niet hebben gedaan. Ik doe een dringend beroep op deze leden alsnog zo spoedig mogelijk hun contributie aan ons te voldoen. Ook de enkele leden die een foutief lager bedrag overgemaakt hebben verzoeken wij de gevraagde aanvulling snel aan ons over te maken.

H.M.Vos,
penningmeester

Belangrijke adressen

Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie
in- en externe betrekkingen
Herengracht 380
1016 CJ Amsterdam
telefoon 020-523 38 00
fax 020-523 38 00

Pensioen- en Uitkeringsraad
Postbus 9575
2300 RB Leiden
telefoon 071-535 65 00

Stichting Icodu
Maliebaan 83-87
3581 CG Utrecht
telefoon 030-234 34 36

Stichting Pelita
Postbus 85747
2508 CK 's Gravenhage
telefoon 070-330 51 11

Stichting Joods Maatschappelijk Werk
1) de Lairessestraat
145-147
1075 HJ Amsterdam
telefoon 020-673 06 29
2) Gentsestraat 79
2587 HL 's Gravenhage
telefoon 070-355 56 72

- 3) Walenburgerweg 74
3033 AG Rotterdam
telefoon 010-466 86 66
- 4) Nw. Ebbingestraat 46
9712 NM Groningen
telefoon 050-313 29 08
- 5) Parklaan 85
5613 BB Eindhoven
telefoon 040-243 45 45
- 6) Jansbuitensingel 32"
6811 AE Arnhem
telefoon 026-445 12 89
- 7) Kuipersdijk 194-196
7512 CM Enschede
telefoon 053-431 85 02

Stichting 1940-1945
Postbus 12288
1100 AG Amsterdam Z-O
telefoon 020-660 19 45
Stichting de Ombudsman
Postbus 1700
1200 BS Hilversum
telefoon 035-672 27 22
Centrale Raad van Beroep
Postbus 16002
3500 DA Utrecht
telefoon 030-236 28 11
Centrum 45
Rijnzichtweg 35
2342 AX Oegstgeest
telefoon 071-515 52 42

- 1) **Sinai-Kliniek**
Postbus 66
3800 AB Amersfoort
telefoon 033-464 06 40
- 2) **Sinai-Ambulant**
Assumburg 2, hoek van
Nyenrodeweg
1081 GC Amsterdam
telefoon 020-301 37 30

Correspondentie voor:

Penningmeester en ledenadministratie VBV
(opgeven lidmaatschap)
uitsluitend zenden naar
postbus 51316,
1007 EH Amsterdam.

*Alle andere correspondentie
gelieve te zenden aan:*

Secretariaat VBV
postbus 87594,
1080 JN Amsterdam.

*Alle door u verstrekte gegevens
worden door het bestuur strikt
vertrouwelijk behandeld.*

Samenwonen of (her)trouwen?

Gelukkig worden de mensen tegenwoordig ouder dan in vroeger tijden het geval was. Dat is natuurlijk erg prettig. Vooral als dat samen gaat met een goede gezondheid.

Helaas is dat niet altijd het geval. Als een van de partners ziek wordt is dat een zware belasting voor de ander. Nog erger is het als een van de partners komt te overlijden. Dan staat de achtergeblevene er helemaal alleen voor. Men heeft wellicht kinderen die een hele steun kunnen zijn, maar uiteindelijk blijft men toch alleen over. Bovendien moet men ook nog leren omgaan met de financiële middelen die over het algemeen beperkter zijn dan voordien.

Na enige tijd gaat men dan denken dat het wel prettig zou zijn als er iemand was met wie men iets zou kunnen ondernemen. Samen naar theater of naar bioscoop. Of iemand om mee te bridgen of om mee met vakantie te gaan enz. Soms komt het voor dat men ergens iemand ontmoet, bij kennissen of in een gezelligheidsclub waar men lid van is, met wie men goed kan praten. Men gaat samen een kopje koffie ergens drinken en, u weet hoe het gaat, van het een komt het ander, men begint elkaar aardig te vinden. Dan komt op een gegeven moment het ogenblik waarop men gaat denken dat het wel leuk zou zijn om wat vaker met elkaar om te gaan en om eventueel te gaan samenwonen of zelfs te gaan trouwen. Op dat moment komen de financiële mogelijkheden en moeilijk-

heden naar voren. Want wat is het gevolg van een eventueel samenwonen of huwelijk voor wat betreft uw uitkering krachtens de WUV? Laat ik voorop stellen dat het voor de PUR geen verschil maakt of men samenwoont of gehuwd bent. Samenwonen wordt als gehuwd aangemerkt.

Ik zal u enige voorbeelden geven. Ik ga er in alle gevallen van uit dat u een periodieke uitkering krachtens de WUV ontvangt en dat u en uw partner 65 jaar of ouder zijn en dus ook een AOW pensioen krijgen. Dan zijn er enige mogelijkheden:

- ❶ Uw partner is zeer rijk, heeft een hoog eigen inkomen, een kast van een eigen huis, rijdt in een Bentley en heeft een stal met 20 volbloed renpaarden!
Financieel gezien: *niet aarzelen en ga trouwen of samenwonen!!*
- ❷ Uw partner is niet zo erg rijk, maar heeft wel een eigen huis en een aardig bedrag op de bank. Bedenk dan dat bij samenwonen of trouwen de waarde van het huis en het bedrag op de bank als vermogen worden aangemerkt en dat - behoudens een klein vrijgelaten bedrag - 5% van dat vermogen op uw uitkering gekort wordt. Ook wordt uw partners AOW van uw uitkering afge-

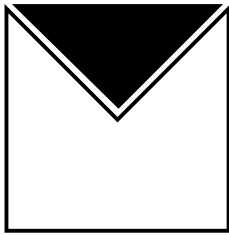
trokken. Wel krijgt u een z.g. toeslag AOW. Bovendien bestaat de kans dat uw grondslag verlaagd wordt. Dat hangt af van het inkomen van de partner.

Financieel gezien:
geen goede keuze.

- ❸ Uw partner is niet rijk, maar heeft een goed pensioen. Hier wordt de afweging wat moeilijker. Bedenk dat zowel bij samenwonen als huwelijk uw grondslag afhankelijk wordt van het inkomen van uw partner en ook hier wordt uw partners AOW van uw uitkering afgetrokken. Wel krijgt u een z.g. toeslag AOW. Daar staat tegenover dat, wanneer de partner een huurhuis heeft, deze huur niet meer te betalen is. Dit wordt dan een kwestie van rekenen.
- ❹ Uw partner is niet rijk, heeft uitsluitend AOW pensioen, maar bezit een eigen huis. Dat eigen huis wordt als ver-

Lees verder op pagina 19

J. Meerschwan B.V.
Fashion Distributors

AMSTERDAM
WORLD *fashion* CENTRE®

Uw specialist in
flexibel werk

tempo-team
uitzendbureau

Onze adressen vindt u in de Gouden Gids

Belangenbehartiging
Vervolgingslachtoffers

15 jaar

Wereldwijd de
oplossing voor
alle verzeke-
rings-

Aon Nederland
Makelaars in
Assurantiën

Risico-Adviseurs
Aon Consulting
Nederland

Paalbergweg 2-4, 1105 AG
Amsterdam

99005a

Magen David Adom

מגן דוד אדום

Voor medische hulp in Israel

*Wie één leven redt,
heeft een gehele wereld gered.*

giro: 36 49 483 ★ bank 33.62.54.067

Stichting Magen David Adom Nederland,
Postbus 34, 3155 ZG Maasland

Samenwonen of (her)trouwen?

mogen aangemerkt waarvan - behoudens een klein vrijgelaten bedrag - 5% van de waarde op uw uitkering gekort wordt en ook hier wordt uw partners AOW (zoals ook hierboven beschreven) van uw uitkering afgetrokken en krijgt u een z.g. toeslag AOW.

Financieel gezien:

geen goede keuze.

- ⑤ Uw partner is niet rijk, heeft uitsluitend AOW pensioen en woont in een huurhuis. Dit wordt een kwestie van rekenen. Uw grondslag blijft waar-

schijnlijk ongewijzigd. Wel wordt uw partners AOW van uw uitkering afgetrokken en krijgt u (zoals hierboven beschreven) een z.g. toeslag AOW. Heeft uw partner echter een huurwoning dan hoeft u slechts voor 1 woning huur te betalen. Ook dit is dus werk voor een rekenmachine.

- ⑥ Uw partner is niet rijk, heeft een AOW pensioen en een WUV-uitkering. Hoewel u beiden uw AOW pensioen blijft ontvangen en ook beiden uw WUV-uitkering

blijft krijgen wordt het AOW pensioen zowel van u als van uw partner gekort als zijnde een ongehuwde AOW-er. Dit houdt in dat er meer gekort wordt dan u en uw partner ontvangen. Bovendien bestaat de kans dat uw of uw partners grondslag verlaagd wordt. Dat hangt af van het inkomen.

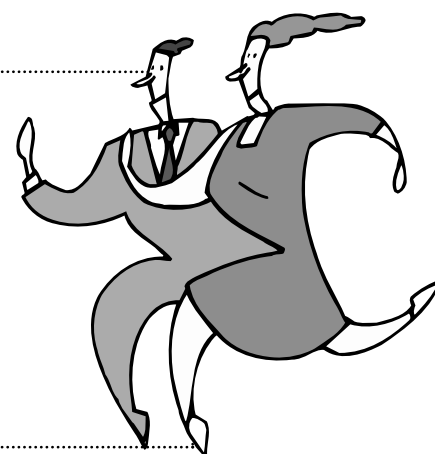
Financieel gezien:

meestal geen goede keuze.

Naast al deze voorbeelden zijn nog tal van variaties mogelijk maar u heeft nu een algemene indruk van wat ongeveer de financiële gevolgen zijn van een dergelijke stap. Bedenk in elk geval altijd dat het eventuele vermogen van de partner ook voor u gaat meetellen en dus van invloed kan zijn op de hoogte van uw uitkering.

U begrijpt dat dit uiteraard alleen geldkwesties zijn. Emotioneel kan een en ander heel anders liggen maar de financiële gevolgen zal men toch ook graag willen weten. Het bestuur ontvangt veel vragen over deze aangelegenheid zodat het ons goed leek dat eens uit te leggen.

G.Goudeketting

De onbelaste NMIK uitkering

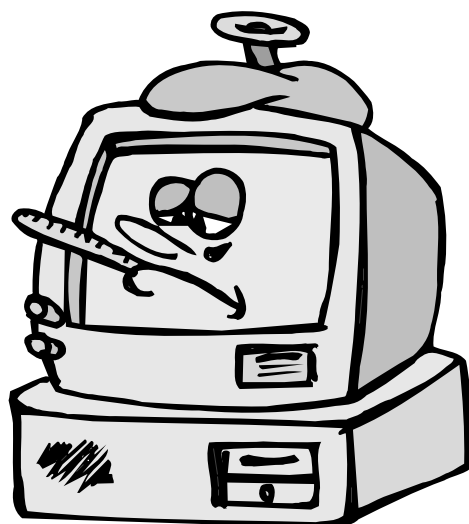
Reeds enige tijd geleden heeft de PUR bekend gemaakt dat de belasting over de Niet Meetbare Invaliditeits Kosten (NMIK) sedert 1 januari 1998 niet langer door de uitkeringsgerechtigde zelf betaald moet worden maar dat de PUR deze belasting voor hun rekening neemt. Veel personen weten echter niet dat in de periodieke uitkering ook een percentage NMIK verwerkt is. Ook daarvan neemt de PUR de belasting voor hun rekening. De betekenis daarvan is dat het belastbare inkomen lager is dan voorheen.

Dat zou men gemerkt kunnen hebben als men de jaarpogave van de PUR van 1998 met die van 1997 vergeleken had.

Verskillende leden hebben ons de vraag gesteld hoe het dan staat met de eigen bijdrage die men betalen moet als men een tegemoetkoming krijgt voor een bepaalde

voorziening. Deze vraag hebben wij voorgelegd aan de PUR.

Men deelde ons het volgende mee: Om automatiserings-technische redenen zijn zij er niet in geslaagd deze maatregel uit te voeren voor wat het jaar 1998 betreft. Wel wordt deze maatregel al toegepast vanaf 1 januari 1999. Men hoopt in het komende najaar een correctie toe te passen en waar dit in een hogere tegemoetkoming zal resulteren worden de betrokkenen middels een nieuwe berekeningsbeschikking hierover geïnformeerd.

Zestiende algemene Jaarvergadering VBV

Gehouden op zondag 21 maart 1999 in
hotel CASA 400 te Amsterdam.

1. Opening en inleiding door de voorzitter

Om 11.00 uur opent de voorzitter de vergadering. Zij deelt mee dat er een agendapunt is toegevoegd: na de opening zal mevrouw B. Nachbar (voorzitter van Ajalah VBV-Israël - het Israëlische equivalent van het VBV), de vergadering toespreken.

De voorzitter deelt mede dat tot spijt van het VBV-bestuur de tweede secretaris wegens ernstige ziekte niet aanwezig kan zijn.

Ter nagedachtenis van de dit jaar overleden leden van het VBV, onder wie het gewaardeerde lid van de kascontrole-commissie de heer Abraham, verzoekt de voorzitter een minuut stilte in acht te nemen. In haar korte inleiding geeft de voorzitter een overzicht van de activiteiten die het VBV in 1999 gaat ondernemen. De belangrijkste van die activiteiten zijn intensieve bemoeienis met de bestemming van de joodse tegoeden en wellicht even belangrijk: Tweede Kamer en Regering te wijzen op de volstrekt onaanvaardbare regeling met betrekking tot de (dubbele) korting AOW-pensioenen op de periodieke uitkering. Hierna is het woord aan mevrouw Nachbar.

1a. Toespraak mevrouw Nachbar

Mevrouw Nachbar is blij met deze gelegenheid om de leden van het VBV toe te spreken. Zij brengt hen een welgemeend 'Mazel tov' over uit Israël, ter gelegenheid van dit derde lustrum en hoopt dat Flory Neter, voorzitter van het VBV, ooit hetzelfde zal kunnen zeggen in Israël. De nauwe samenwerking tussen beide organisaties is niet alleen plezierig, maar ook belangrijk. Samen hebben zij 1600 leden. De Israëlische organisatie is opgericht in 1985 naar voorbeeld van het VBV. Zij komt op voor dezelfde belangen en vecht voor dezelfde rechten. Mevrouw Nachbar is blij met de samenwerking, want hoe sterker de organisaties samen zijn, hoe groter de vuist is die zij kunnen maken.

2. Ingekomen stukken en mededelingen

De heren Wolf, Tof en Krant en mevrouw Cohen hebben zich schriftelijk afgemeld.

3. Goedkeuring notulen Jaarvergadering 1998

De voorzitter wijst op de problemen bij het totstandkomen van deze notulen in verband met de ziekte van Joop Beem. De bandopname van de vergadering is door een technische storing gewist en de aantekeningen van de notulist waren niet beschikbaar. Dit was ook vermeld in de inleiding op de notulen in Info 45 (februari 1999).

De heer Sanders feliciteert het VBV met het vijftienjarig bestaan en spreekt de hoop uit dat er niet nog vijftien jaar nodig zullen zijn. In de notulen van 1998 staat over de voortgang van de zaak van de dubbele aftrek AOW en de verenigingsbijdrage: "Het moge duidelijk zijn dat hier veel kosten mee zijn gemoeid." De heer Sanders is hier verbaasd over, omdat in 1997 nog was medegedeeld dat dit schriftelijk kon worden afgehandeld en dus betrekkelijk goedkoop zou zijn. De heer Steinmetz antwoordt dat de zaak bij de Centrale Raad van beroep wordt behartigd door Mr. A.J. Israëls en dat hiervoor een budget beschikbaar is. Behandeling door de Commissie voor de rechten van de mens kan schriftelijk gebeuren, maar daarvoor bleken de stukken niet overtuigend genoeg. Nu denkt onze jurist aan andere mogelijkheden van internationale rechtspraak.

De heer Sanders heeft per brief op 3 april 1997 laten weten het hier niet mee eens te zijn, omdat de Rechten van de mens in Nederland worden eerbiedigd.

De heer Steinmetz noemt dit een denkfout. De overheid zal de Rechten van de mens niet bewust schenden, maar vaardigt wel soms wetten uit die ermee in strijd zijn. Alleen op die paragrafen wordt actie ondernomen. Zo kon de zogenoemde Walvis-uitspraak van de Centrale Raad alleen totstandkomen doordat mevrouw Walvis bestreed dat aan gehuwde vrouwen geen periodieke uitkering werd toegewezen. Dit bleek in strijd met het BUPO-verdrag.

De heer Sanders wijst erop dat de zaak van de 25 vrouwen al is afgewezen door de Centrale Raad van Beroep. De heer Steinmetz antwoordt dat dit een andere zaak betreft, die tegen de staat werd gevoerd. Een aantal zaken is inderdaad afgewezen, maar daar-

Jaarvergadering VBV 1999

in werd geen beroep gedaan op de internationale wetgeving en ontbrak het aan goede argumenten. Dit wordt de eerste toetsing aan het internationale recht. De heer Steinmetz stelt voor hierover na de vergadering een uitleg te vragen aan Mr. Israëls, omdat de zaak van de dubbele aftrek AOW bijna alle aanwezigen aangaat. De heer Sanders vraagt of zijn brief in het bestuur is behandeld. De heer Steinmetz kan zich dit niet herinneren, aangezien het bestuur per jaar ca. 500 brieven behandelt.

De heer Nieweg wijst erop dat in de WUBO hetzelfde staat over de verenigingsbijdrage en vraagt of de mensen waarop dit van toepassing is al zaken aanhangig hebben gemaakt. Dit zou een indicatie kunnen zijn voor het welslagen van de zaak van het VBV. De voorzitter antwoordt dat deze zaken ook zijn afgewezen.

De notulen worden goedgekeurd.

4. Verslag penningmeester

De penningmeester deelt mee dat er drie jaarverslagen zijn aangevraagd en toegezonden en er voor de vergadering nog een aantal zijn uitgereikt.

Een actueel probleem voor het VBV is, dat het failliet kan gaan vóór een mogelijke opheffing. De penningmeester hoopt op extra bijdragen.

De heer Sanders vraagt of er in 1998 f 10.000,- is gerealiseerd voor zaken die aanhangig zijn gemaakt en wat er voor 1999 is begroot.

De penningmeester bevestigt dit en verwijst naar de begroting 1999, waarin een bedrag van f20.000,- is opgenomen.

De heer Slager vraagt of ondanks de penibele financiële situatie de reservering voor de juridische uit-

gaven veilig is. De penningmeester bevestigt dit.

De heer Van Arend vraagt naar aanleiding van de resultatenrekening hoe de kosten voor drukwerk, vergaderingen, reiskosten en representatie zo snel kunnen stijgen. Zo zijn de drukkosten bijna verdubbeld, terwijl de informatiestroom achteruit ging.

De heer Steinmetz antwoordt dat de drie Info's, in plaats van de gebruikelijke vier per jaar, wel veel meer bladzijden bevatten dan gewoonlijk. Ze bevatten vooral artikelen die deskundigen op ons verzoek hebben geschreven. Het budget is niet overschreden.

De heer Van Arend is van mening dat men anders met de kosten moet omgaan.

De heer Steinmetz antwoordt dat het bestuur geen gouden sigaret heeft gerookt en geen goudvis heeft gegeten. Wel zijn er veel meer acties en gaan de bestuursleden vaker naar Den Haag.

De heer Van Arend merkt op dat de leden hiervan weinig hebben gemerkt.

De heer Jessurun maakt hier bezwaar tegen. De heer Van Arend spreekt niet namens hem.

De heer Koekoek wijst erop dat dit buiten de orde is. De begroting is goedgekeurd en alleen de juridische kosten waren hoger dan begroot.

De heer Goudeketting wijst op het geringe verschil tussen de realisatie en de begroting. Veel kosten zijn ook lager uitgevallen dan begroot was.

De heer Van Arend vindt dat het bestuur de broekriem nog meer moet aanhalen.

De secretaris antwoordt dat het bestuur dat zeker zal doen, als de vergadering dat wil, maar dan zonder zijn participatie. Het bestuur is niet over de schreef gegaan.

De heer van Jesserum raadt aan de opmerking van de heer Van Arend voor kennisgeving aan te nemen

Na afloop van de 16-de algemene ledenvergadering vond er in hotel Casa 400 ter gelegenheid van het derde lustrum van het VBV een ongedwongen en informele receptie plaats. Hieronder een impressie.

Er viel nog veel na te praten...

Rein Nota, secretaris van het COVVS (midden) heeft altijd goede adviezen.

Flory Neter in gesprek met mevrouw Dresden, voorzitter Raadskamer WUV.

Vlnr. secretaris Steinmetz, Mr. A. Israëls en bestuurslid Gerry Mok.

De interruptie-microfoon werd vaak gehanteerd.

Jaarvergadering VBV 1999

en over te gaan tot de orde van de dag.

De heer Komen betreurt het dat het bestuur alleen aandacht besteedt aan de problemen rond de AOW, omdat ook het ziekenfonds en andere zaken belangrijk zijn. Hijzelf is lid geweest van de Club van Honderd, maar moest door het onbegrip bij bestuur zelf een advocaat in de arm nemen.

Het bestuur wijst erop dat het VBV nooit voor individuele leden optreedt en dat dit onderwerp buiten de orde is.

De heer Nieweg merkt op dat een hoger beroep, wanneer een zaak in eerste instantie is verloren, uiteraard zorgt voor hogere kosten, die niet zijn in te schatten.

De heer Goudekettering antwoordt dat hiervoor desondanks een bedrag is begroot en gereserveerd.

5. Verslag kascontrolecommissie 1998

De heer Nieweg deelt namens de kascommissie mee dat hijzelf en de heer Vos de stukken hebben doorgenomen, dat zij akkoord zijn met de winst- en verliesrekening en dat zij decharge geven voor het gevoerde beleid.

De voorzitter dankt de kascontrolecommissie voor haar werk.

6. Benoeming kascontrolecommissie 1999

De voorzitter stelt voor de zittende leden van de commissie te herbenoemen.

De vergadering stemt hiermee in. Het bestuur zal mevrouw Cohen, die momenteel ziek is, verzoeken reservelid van de commissie te zijn.

7. Vaststelling contributie over het jaar 2000

De penningmeester herinnert eraan dat is afgesproken de contributie te verhogen bij invoering van de euro. Omdat betaling in euro's per acceptgiro pas per 2002 moge-

lijk zal zijn, stelt het bestuur voor de contributie reeds nu in gulden te verhogen, en wel van f40,- naar f45,- en van f20,- naar f25,- (gezinlidmaatschap) per jaar.

De heer Boekdrukker stelt voor de contributie met f10,- te verhogen. Het bestuur wijst erop dat een hogere bijdrage altijd mogelijk is, evenals lid worden van de Club van Honderd, maar dat niet iedereen zich dat kan veroorloven.

De heer Schloss vraagt of op de acceptgiro het bedrag van de contributie is gedrukt.

De heer Vos antwoordt dat dit niet het geval is, zodat het mogelijk is met dezelfde acceptgiro een extra bijdrage te doen en ook in verband met andere eisen van de PTT voor de verzending. De minimum bedragen staan duidelijk op de achterkant vermeld.

Het voorstel om de contributie te verhogen wordt aangenomen.

8. Verkiezing bestuursleden

Volgens het rooster moet geen van de zittende leden aftreden. Wegens de vele werkzaamheden is er behoefte aan een extra bestuurslid. Het bestuur heeft de heer J.S. Koekoek bereid gevonden zich kandidaat te stellen en vraagt de vergadering goedkeuring voor zijn benoeming zonder portefeuille. Een beknopt CV van de heer Koekoek was opgenomen in Info 45. De vergadering stemt in met benoeming van de heer Koekoek tot bestuurslid zonder portefeuille.

De heer Koekoek merkt op dat hij gearzeld heeft om zich kandidaat te stellen, omdat hij geen juridische achtergrond heeft. Hij is er echter van overtuigd dat hij, mede door zijn bestuurservaring, snel ingewerkt zal zijn en spreekt de hoop uit dat de aanwezigen vertrouwen in hem hebben.

De voorzitter feliciteert de heer Koekoek met zijn benoeming.

9. Toelichting zaken m.b.t. 'joodse tegoeden'

De voorzitter noemt dit een heikel punt, waarbij veel wordt gegooid met bedragen. Het is belangrijk dat deze gelden terecht komen bij de juiste mensen, wanneer dat mogelijk is, en niet bij organisaties. Het waren tenslotte ook altijd mensen die werden vervolgd en geen organisaties. Het VBV heeft al een aantal malen de neus gestoten, onder meer omdat het niet geregistreerd staat als Joodse organisatie, daar ook slachtoffers van Japanse kampen ook lid van het VBV zijn.

Op een voorstel de WUV-ers te ontheffen van hun belastingplicht, dat via premier Kok twee maanden geleden bij minister Borst terecht is gekomen, is nog geen antwoord ontvangen. De komende weken gaat het bestuur zich er sterk voor maken om kamerleden te motiveren. In Heerhugowaard is met ditzelfde doel een nieuwe organisatie opgericht, die zich echter vooral op 'actie' richt en daardoor geen partner voor het VBV is. De voorzitter hoopt dat deze organisatie succes zal hebben en merkt op dat de stappen en handelswijze niet in strijd zijn met die van het VBV.

De heer Boekdrukker vraagt of het niet noodzakelijk is het VBV nu om te vormen tot een stichting. De voorzitter bevestigt dit en deelt mee dat daaraan reeds wordt gewerkt.

De heer Nieweg wijst op het verschil tussen het Belgische belastingrecht en het Nederlandse met betrekking tot oorlogsgetroffenen. De heer Vos antwoordt dat de Belgische uitkeringen volgens de rechter weliswaar belastbaar zijn, maar dat de Belgische overheid clement is en deze belasting niet laat innen. De Nederlandse WUV-gerechtigden verkeren dus wel degelijk in de gevarenzone. De situatie in België schept geen pre-

Jaarvergadering VBV 1999

cedent voor de internationale rechtspraak.

De heer Granaat vraagt of de nieuwe organisatie is opgericht voor de groep Vrouwen van Ravensbruck van mevrouw Pulle.

De voorzitter antwoordt dat deze er niet bij betrokken zijn.

De heer Komen vraagt wat er zal veranderen als het VBV een stichting wordt.

De voorzitter licht toe dat er een stichting moet zijn die namens de Joodse leden kan spreken, in het geval dat er ten onrechte gelden bij Nederlandse overheden, verzekeringsinstituten en banken berusten.

De heer Komen vraagt of dit neerkomt op een splitsing tussen de Joodse en niet-Joodse leden van het VBV.

De voorzitter antwoordt dat dit absoluut niet zo is. Het is een puur formeel punt.

10. Rondvraag

De heer Sulloch vraagt of er iets naders bekend is over de gelden die in Indonesië geconfisqueerd zijn. Ook vraagt hij of de WUV voor de fiscus valt onder 'pensioenen en daarmee gelijk gestelde zaken' of onder 'uitkeringen'.

De heer Vos antwoordt dat dit valt onder 'andere inkomsten'. Het geld dat gespaard is na de periodieke uitkering geldt niet als vermogen. Wat vóór dat moment gespaard is, kan wel zo gezien worden.

De voorzitter verwijst in verband met de Indonesische gelden naar de verschillende Info's. Er is nu onder meer contact met de stichting Pelita. Over dit onderwerp zijn de meningen verdeeld.

De heer Slager merkt op dat tegenwoordig alles gerecycled wordt. Ook de leden van het VBV zijn van slachtoffers gerecycled tot overlevenden. Hij vraagt of gebruik van gerecycled papier de drukkosten

van Info omlaag zou kunnen brengen. Verder vraagt hij of de juristen die werkzaam zijn voor het VBV een volledig honorarium ontvangen of werken op basis van 'no cure, no pay'.

De heer Steinmetz licht toe dat een van de advocaten geen honorarium vraagt en de tweede een lager tarief dan gebruikelijk hanteert. De kwestie van het papier wordt met de drukker besproken.

Mevrouw Konijn deelt mee dat zij bij de Raad van Beroep gedaan heeft gekregen dat haar vervoerskosten, waarop geen indexering was toegepast, worden herbezien. Dit is een buitengewoon geval, want het gaat om een bedrag van meer dan f 167,-.

De heer Brouwer vraagt of het huidige aantal van acht bestuursleden - een even aantal - niet in strijd is met het huishoudelijk reglement. De voorzitter antwoordt dat dit niet het geval is. Het reglementair minimum is vijf bestuursleden. Zo nodig geeft bij stemmingen een extra stem van de voorzitter de doorslag.

De heer Boekdrukker vraagt door wie de geluksadvertentie voor de staat Israël, ondertekend door het VBV bestuur, in het Nieuw Israëlitisch Weekblad van 24 april 1998, betaald is.

De voorzitter antwoordt dat dit een advertentie was namens de bestuursleden, niet namens het VBV, en dat de bestuursleden hem hebben betaald.

De heer Boekdrukker vindt dit niet vriendelijk tegenover de leden en vraagt waarom de advertentie niet is geplaatst namens leden en bestuur van het VBV. De voorzitter merkt op dat het VBV ook niet-Joodse leden heeft.

De heer Soesan wijst erop dat er al jarenlang een stichting bestaat, die zou kunnen meepraten over de Joodse oorlogsclaims. Er is hier-

over reeds een brief naar het CJO gestuurd. Hij herhaalt zijn voorstel aan de heren Mok en Koekoek om toe te treden tot het bestuur van deze stichting. Hij is van mening dat het VBV iets moet doen voor de 15.000 Joodse Nederlanders die niet tot een organisatie behoren.

De voorzitter antwoordt dat het VBV contact heeft gezocht met het CJO, maar door die organisatie vooralsnog niet als specifiek Joodse organisatie wordt gezien en daarom niet als gesprekspartner wordt gezien. Als het CJO het VBV nu wel bij het overleg wil zien, dient het een officiële uitnodiging te doen.

Mevrouw Cohen stelt het probleem van de renteaftrek van het vermogen aan de orde. Hoe groter het vermogen is, hoe groter het gat dat hierdoor valt.

De voorzitter erkent het probleem. Op verzoek van het bestuur heeft iemand van de ABN-Amro berekend hoe groot dit percentage over een tiental jaren is geweest. De minister bleek met zes procent niet ver van de waarheid te zitten. Nu is het teruggebracht naar vijf procent en zal het per jaar worden bekeken. Het is niet duidelijk of dit gunstig is.

De heer Steinmetz voegt hieraan toe dat dit inderdaad onredelijk is. Het VBV heeft dit vaak aangekaart bij de Pensioen- en Uitkeringsraad. In de wet staat echter "het gemiddelde van de staatsobligaties".

Om 12.25 uur sluit de voorzitter de vergadering.

Mr. Israels tijdens zijn betoog

Rechterlijke Toetsing van de WUV en Klachten- procedure Genève

Tijdens het middagprogramma van de algemene ledenvergadering heeft Mr. Arthur Israels, advocaat te Utrecht, de volgende lezing gehouden.

1 Inleiding

Met groot genoegen heb ik het verzoek van het bestuur van het VBV aanvaard om een lezing te houden ter gelegenheid van deze gedenkwaardige jaarvergadering. Dat wil overigens niet zeggen dat ik deze uitnodiging niet ook met enige schroom heb aangenomen omdat ik wat de Wet Uitkering Vervolgingssslachtoffers betreft pas enkele jaren betrokken ben bij de werkzaamheden van het Verbond voor Belangenbehartiging Vervolgingssslachtoffers. Ik realiseer mij dat u allen al veel langer met de WUV te maken hebt en met de Pensioen- en Uitkeringsraad, de uitkeringsinstantie die krachtens deze wet is aangewezen om de toekenning en uitbetaling van de WUV-uitkering voor u te regelen.

Ik zou mijn voordracht graag beginnen met u te feliciteren. Ik feliciteer u met de vereniging waar u lid van bent en waarvan ik het bestuur de afgelopen jaren heb leren kennen als zeer vitale en zeer competente lobbyisten voor uw zaak. Ik denk dat u zich gelukkig mag prijzen met een ver-

eniging waarvan de bestuurders en andere medewerkers, nu al deels met pensioen, zich op zo'n voortreffelijke manier voor uw zaak inzetten. Vanaf deze plaats feliciteer ik graag het bestuur met het vijftienjarig bestaan van de vereniging.

2 Pensioen- en Uitkeringsraad

Het is mij de afgelopen jaren duidelijk geworden dat u reden hebt om niet onverdeeld gelukkig te zijn met de wijze waarop de Pensioen- en Uitkeringsraad in uw richting besluiten neemt. In het spanningsveld dat daardoor is ontstaan spelen zich een aantal problemen af met de WUV-uitkering. Ik bedoel hiermee de problemen met uw gerechtvaardigde aanspraak op aftrek van de werkelijk ontvangen AOW en met de terecht verlangde stopzetting van de aftrek van de vereveningsbijdrage op het moment dat u vijftenzestig jaar wordt. Het is wegens die aanspraken dat een aantal van u bezwaar heeft gemaakt tegen de eerste berekeningsbeschikking die u hebt ontvangen na het bereiken van de 65-jarige leeftijd. Van de diverse beschikkingen die de

PUR inmiddels heeft afgegeven tot ongegrondverklaring van het bezwaar is beroep ingesteld bij de Centrale Raad van Beroep in Utrecht.

Op het punt van de vereveningsbijdrage zal ik verder niet terugkomen bij de behandeling van het onderwerp van vandaag: de rechterlijke toetsing van de Wet Uitkering Vervolgingssslachtoffers door de Centrale Raad van Beroep en, indien dit rechtscollege in een concreet geval negatief beslist, de in volgende instanties na te streven toetsing in internationaal verband door het Hof van de Europese Gemeenschap in Luxemburg en door het Comité voor de Rechten van de Mens van de Verenigde Naties.

3 Hoe ik betrokken ben geraakt bij de VBV:

In het kader van mijn voordracht wil ik u graag allereerst iets vertellen over de wijze waarop ik als bedrijfsadvocaat bij de VBV betrokken ben geraakt.

Opmerkelijk genoeg ben ik niet betrokken geraakt bij het VBV via

Lezing Mr. Israels, 21 maart 1999

Nederlandse cliënten, maar via cliënten in de Verenigde Staten. Het begint bij een joodse vriend van mijn ouders die het was gelukt om in 1941 uit te wijken naar Engeland en die daar dienst heeft genomen in de Prinses Irene Brigade waar hij tot het einde van de oorlog “daadwerkelijk een persoonlijke bijdrage heeft geleverd aan de oorlogsvoering”, zoals de Wet Buitengewoon Pensioen dat zo mooi als voorwaarde heeft geformuleerd voor het recht op een buitengewoon pensioen.

Betrokkene is na de oorlog naar de Verenigde Staten geëmigreerd en heeft daar op latere leeftijd inderdaad een buitengewoon pensioen gekregen dat door inwoners van de Verenigde Staten kan worden aangevraagd bij het Consulaat Generaal in Los Angeles. Wellicht is u bekend dat aan dit consulaat een functionaris is toegevoegd die speciaal belast is met de uitvoering van de diverse wetten voor oorlogsgetroffenen. In de 70-er jaren was daar een consulair ambtenaar werkzaam, wiens naam ik u hier niet publiekelijk zal noemen. Deze functionaris voelde een zodanig sterke betrokkenheid bij het leed van de uitkeringsgerechtigden dat hij valse verklaringen liet afgeven om de gerechtigden voor een zo hoog mogelijke uitkering in aanmerking te laten komen.

Dat is een vorm van betrokkenheid die natuurlijke te ver ging, maar wel weldadig aandoet bij de meer zakelijke en door u wellicht als kil ervaren benadering van de ambtenaren van de Pensioen- en Uitkeringsraad in Leiden, een verschil dat mogelijk ook kan worden verklaard door het verschil in standplaats, want welke Nederlandse ambtenaar zou niet enthousiast zijn om zijn werk te mogen doen onder de palmen van Zuid-Californië.

Hoe dan ook, deze functionaris is teruggeroepen naar Nederland en daarvoor strafrechtelijk vervolgd. Alle Amerikaanse dossiers zijn vervolgens in Nederland zorgvuldig gescreend en één van de slachtoffers was de vriend van mijn ouders. Het gevolg was dat zijn uitkering niet alleen aanzienlijk werd verlaagd, maar dat ook de reeds aan hem betaalde uitkeringen werden teruggevorderd, zodat hij niet veel van zijn pensioen overhield.

Tot en met de Centrale Raad van Beroep hebben wij toen de beschuldiging bestreden dat de betrokkene zelf weet had van de valse verklaringen die in zijn dossier waren aangetroffen, en met succes. De Centrale Raad heeft de beschikking van de Buitengewone Pensioenraad uiteindelijk vernietigd. En ook toen al was de neiging van de uitkeringsinstantie groot om het eigen standpunt te handhaven, ondanks de steekhoudende argumenten die wij toen in de bezwaarfase reeds hadden aangevoerd. Bij de behandeling voor de Centrale Raad werd dat ook met zoveel woorden toegegeven door de behandelend ambtenaar die de zaak bij de Centrale Raad namens de Buitengewone Pensioenraad bepleitte. Hij verklaarde letterlijk op de zitting: “Van het begin af aan waren er onvoldoende argumenten om het gestelde te weerspreken, maar ondanks mijn advies om de beschikking te vernietigen, heeft het bestuur anders beslist. De Centrale Raad moest er maar over oordelen!”

Ik vertel u deze geschiedenis niet alleen vanwege het anekdotische element, maar ook vanwege het feit dat hieruit blijkt hoe moeilijk het vaak is om een uitkeringsinstantie ertoe te bewegen op een open manier over de voorgelegde bezwaren te beslissen. Toegegeven, het ging toen over betrekke-

lijk simpele feiten, dus om een welles/nietes kwestie, terwijl de argumenten die bij de dubbele AOW-aftrek een rol spelen een kwestie zijn van een bestaande wet en dat ligt technisch-juridisch gezien veel moeilijker. Het is dan ook niet helemaal onbegrijpelijk, dat de PUR zich in de bezwaarfase tot nu toe niet heeft gewaagd aan een gegronde verklaring van de ingediende bezwaren.

Ik los thans mijn belofte in om u nog te vertellen hoe deze Amerikaanse zaak ertoe heeft geleid dat ik als advocaat optreed in een aantal WUV-zaken die via VBV aanhangig zijn gemaakt. In Amerika speelt namelijk een probleem dat wat dimensie betreft gelijk is aan dat van de dubbele AOW-korting in Nederland en daar evenveel emoties oproept: de korting op de uitkering van een bepaalde spaarregeling, de zogenaamde Individual Retirement Account die ten onrechte door de PUR wordt behandeld als een lijfrente. Twee van die zaken belandden via die vriend van mijn ouders op mijn kantoor en zo kwam ik in contact met het VBV.

4 Bestuursrechtelijke toetsing in Nederland

De vraag of de Pensioen- en Uitkeringsraad de wet op een juiste wijze toepast is een geschil tussen een burger en een bestuursorgaan. De Pensioen- en Uitkeringsraad is het bestuursorgaan dat in de wet is aangewezen als uitvoeringsinstelling voor onder meer de WUV.

Anders dan bij geschillen tussen burgers onderling is de rechter niet bevoegd om het geschil volledig te beoordelen, maar is hij beperkt door het feit dat de overheid een zekere beleidsvrijheid toekomt bij het nemen van besluiten. Elke beschikking van de Pensioen- en Uitkeringsraad is een besluit dat uitsluitend getoetst

Lezing Mr. Israëls, 21 maart 1999

kan worden aan een aantal zogenaamde algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Dergelijke toetsingsprocedures worden gevoerd op basis van de Algemene Wet Bestuursrecht, een wet die aan de overheid onder meer de verplichting oplegt om bij het nemen van besluiten zorgvuldig te werk te gaan.

Tot het zorgvuldig handelen van een bestuursorgaan behoort niet alleen toepassing van de wet, maar ook toepassing van de grondwet en van internationale verdragen die grondrechten toekennen waarmee de wet geen of in onvoldoende mate rekening heeft gehouden.

Zoals hiervoor reeds is aangestipt heeft de PUR de wet, zoals die formeel is vastgesteld, tot nu toe steeds volgens de letter toegepast en geweigerd om onderdelen daarvan buiten toepassing te laten zoals de PUR zou kunnen doen wanneer wordt geconstateerd dat bepaalde regels strijdig zijn met hogere regelgeving, zoals de grondwet of internationale verdragen. De volgende vraag is dan ook of de rechter bij wie beroep kan worden ingesteld tegen negatieve beslissingen van de PUR, wel bereid zal zijn de wet buiten toepassing te laten, met name vanwege het door het VBV geconstateerde, verboden onderscheid tussen enerzijds gehuwden en ongehuwden, en anderzijds vanwege de ongelijke behandeling van gehuwden onderling, afhankelijk van het feit of de echtgenoot een aanvullend, zg. inbouwpensioen heeft. Dit laatste onderscheid houdt verband met het feit dat de wet gehuwden met een inbouwpensioen toestaat te kiezen voor aftrek van de ongehuwden-AOW, terwijl dat niet zo is met gehuwden van wie de echtgenoot uitsluitend een AOW-uitkering heeft.

Met ongehuwden-AOW bedoel ik de AOW die een alleenstaande ontvangt van ca. 1,5 maal de AOW voor een gehuwde. Bij dubbele AOW aftrek – oftewel tweemaal de gehuwden-AOW – is het nadeel ten opzichte van hen die hebben kunnen kiezen voor de ongehuwden-AOW dus gelijk aan een factor 0,5, uitgedrukt in eenheden gelijk aan de gehuwden-AOW. Zij het dat het effect iets wordt gematigd door het verschil in toeslag. Omgerekend in dezelfde eenheid is dat een factor 0,1 zodat er een verschil resteert van 0,4.

Deze ongelijke behandeling tussen gehuwden onderling is ons inziens niet gerechtvaardigd omdat voor die betere behandeling van een deel van de gehuwden – met wel de optie om te kiezen voor aftrek van ongehuwden-AOW – geen goede grond bestaat. Integendeel, de wetgever is naar mijn mening hier uitgegaan van een verkeerd gevoel van billijkheid, waardoor die groep – dus met een echtgenoot die een inbouwpensioen heeft – slechts toevallig, wegens de AOW-aftrek die op dit pensioen plaatsvindt (dat is een kwestie van pensioentechniek), wel extra kan worden gecompenseerd, terwijl die extra compensatie-mogelijkheid niet toekomt aan gehuwden in elke andere situatie.

Voor alle duidelijkheid, ik pleit hier niet voor aftrek van de ongehuwden-AOW voor alle groepen gehuwden, want dat is altijd nog 40 à 50 % te veel, maar het toont wel aan dat de wetgever zelf door de bomen het bos niet meer zag en het zicht is kwijtgeraakt op het doel van deze regelingen: een eerlijke, voor alle uitkeringsgerechtigden gelijke regeling van de aftrek van inkomsten uit AOW en pensioen en gebaseerd op datgene wat de WUV-gerechtigde en zijn echtgenote werkelijk ontvangen.

Het buiten toepassing laten van een wet die door het parlement is vastgesteld is uiteraard geen dagelijks gebeurtenis. De rechter is ervoor om de wet toe te passen en niet om deze buiten toepassing te laten, ook als die wet een wet vol fouten is die zo niet had mogen worden aangenomen door regering en parlement.

Welke mogelijkheden heeft de rechter dan toch om die wet wel buiten toepassing te laten? Ik som de diverse mogelijkheden en onmogelijkheden voor u op:

— De meest voor de hand liggende mogelijkheid is om de wet te toetsen aan de grondwet, in het bijzonder art. 1 dat elke vorm van discriminatie verbiedt. Helaas heeft in Nederland het parlement het laatste woord over de grondwettigheid van een wet, zodat de rechter daar niet meer aan te pas komt. Art. 120 van de Grondwet bepaalt dat met zoveel woorden: de rechter treedt niet in de beoordeling van de grondwettigheid van wetten en verdragen.

— Misschien vraagt u zich af: kan de rechter dan niet vaststellen dat de wet, afgezien van de grondwettigheid op een aantal punten, gewoon niet deugt? Ook dat is niet mogelijk. Art. 11 van de Wet Algemene Bepalingen, een reeds uit 1829 daterende wet over het systeem van onze wetgeving, bepaalt: de rechter moet volgens de wet rechtspreken, hij mag in geen geval de innerlijke waarde of billijkheid der wet beoordelen.

— Gelukkig is er wel een mogelijkheid om wetten te toetsen aan internationale verdragen, art. 93 van de Grondwet biedt daartoe uitdrukkelijk de mogelijkheid. Dé manier om in Nederland de rechter te bewegen een wet buiten toepassing te verklaren is dan ook een beroep op een verdrag, in het bijzonder op internationale ver-

Lezing Mr. Israels, 21 maart 1999

dragen die individuele burgers rechten toekennen, in het bijzonder grondrechten. Hiertoe behoort het mensenrechtenverdrag dat onder toezicht van de Verenigde Naties tot stand is gekomen en in Nederland onder meer wordt aangeduid met de afkorting Bupo-verdrag, als afkorting voor de Nederlandse benaming van het verdrag: het Internationaal verdrag voor Burgerlijke en Politieke vrijheden (Engels: International Covenant on Civil and Political Rights). Op dit verdrag kom ik nog uitgebreid terug.

— Een andere mogelijkheid is om in Nederland een beroep te doen op Europese regelgeving, die het doel heeft om de wetgeving tussen de diverse lidstaten te harmoniseren. Hiertoe behoren alle direct werkzame regels die krachtens het EEG-verdrag worden vastgesteld, inclusief alle richtlijnen van de Europese Commissie.

— Voor de WUV is niet zonder belang de Derde Richtlijn van de Europese Gemeenschap, die gelijke behandeling voorschrijft met betrekking tot uitkeringen en die in art. 4 met zoveel woorden een verbod inhoudt van discriminatie op grond van echtelijke staat.

— Indien wordt aangetoond dat de WUV het principe van gelijke behandeling schendt is de weg open naar het gerechtshof van de Europese Gemeenschap in Luxemburg, en dat zou kunnen betekenen dat de rechter zich genoodzaakt ziet een zogenaamde prejudiciële beslissing te vragen aan het hof met betrekking tot de vraag of de WUV strijdig is met de Richtlijn gelijke behandeling.

U mag ervan uit gaan dat de Centrale Raad van Beroep in de aanhangige zaken zo mogelijk zal worden gevraagd om een prejudiciële beslissing te vragen aan het

hof in Luxemburg.

Voorts zal de Centrale Raad gevraagd worden om de wet te toetsen aan één of meer mensenrechtenverdragen die een verbod inhouden op discriminatie en hiertoe behoort met name art. 26 van het hiervoor reeds genoemde Bupo-verdrag.

Nog een algemene opmerking over de toetsing aan internationale verdragen. Wat betreft de ongelijke behandeling tussen gehuwden en ongehuwden zou de rechter kunnen vinden dat voor die ongelijke behandeling objectieve rechtvaardigingsgronden bestaan, zodat er in feite niet wordt gediscrimineerd. En van de ongelijke behandeling van gehuwden onderling zou de rechter kunnen vinden dat het gaat om ongelijke gevallen. U mag er evenwel van uitgaan dat uw advocaat, samen met het VBV-bestuur, er alles aan doet om de rechter duidelijk te maken dat er geen rechtvaardigingsgronden bestaan voor de geconstateerde discriminatie.

Met het voorafgaande heb ik slechts een korte samenvatting willen geven van de mogelijkheden van de Nederlandse rechter om de gewraakte onderdelen van de WUV buiten toepassing te laten, en welke grenzen er voor de rechter bestaan bij zijn beoordeling of de gelijke behandeling voorgeschreven door de Derde Richtlijn en of het verbod op discriminatie in internationale verdragen is geschonden. Ik zou echter uitdrukkelijk willen vermelden dat ik hiermee niet heb willen aangeven welke uitspraak de rechter naar verwachting zal gaan doen in de zaken die thans aanhangig zijn. U zult begrijpen dat een publieke toespraak zich niet leent voor een beoordeling door mij van wat in een concrete zaak mag worden verwacht. Ik kom dan nu toe aan de situatie die zich voordoet als de

Nederlandse rechter het beroep ongegrond verklaart en de beschikking waartegen beroep is ingesteld in stand laat.

5 Toegang tot internationale fora en VN Comité voor de rechten van de mens

Hiervoor is reeds de mogelijkheid genoemd dat de Europese rechter door het Europese Hof in Luxemburg wordt gevraagd om een oordeel te geven over de vraag of de WUV niet in strijd is met de Europese richtlijn over gelijke behandeling. Indien de Nederlandse rechter nalaat om een prejudiciële beslissing te vragen, dan kan de zaak door de partij die meent dat hier sprake is van een schending van de richtlijn zelf worden voorgelegd aan het Europese Hof. Het gaat hier dus niet om grondrechten, maar om wetgeving ter harmonisatie in Europa van regels op het gebied van de sociale zekerheid.

Men zou verwachten dat ook een klacht kan worden ingediend onder de Europese Conventie ter bescherming van de Rechten van de Mens, het verdrag dat in Nederland pleegt te worden afgekort met de letters EVRM. Een klacht onder dit verdrag is echter niet mogelijk, omdat dit verdrag slechts discriminatie verbiedt van de rechten en vrijheden welke in dat verdrag uitdrukkelijk zijn vermeld. Dus de grondrechten in dat verdrag moeten zonder onderscheid worden toegepast, maar daar vallen dus geen rechten onder die geen grondrecht zijn, zoals de rechten uit de WUV.

Wel van toepassing is het hiervoor reeds genoemde artikel 26 van het BUPO verdrag, het internationale verdrag dat door de Verenigde Naties is opgesteld. Art. 26 luidt: "Allen zijn gelijk voor de wet en hebben aanspraak op gelijke bescherming door de wet." Het artikel verbiedt onder meer discrimi-

STICHTING ICODO

*Informatie- en Coördinatieorgaan
Dienstverlening Oorlogsgetroffenen*

Voor vragen op het gebied van wetten en regelingen voor oorlogsgetroffenen, maar ook voor vragen over zelfhulpgroepen, therapeutische hulp of maatschappelijk werk, en voor literatuur over de Tweede Wereldoorlog en zijn gevolgen kunt u terecht bij de Stichting ICODO.

*Oorlogsgetroffenen, hun partners en kinderen
(ook de naoorlogse generatie) zijn welkom bij*

STICHTING ICODO

Maliebaan 83
3581 CG Utrecht

Telefoon (030) 23 43 436
(9.00-13.00 uur; bibliotheek 9.00-17.00 uur)
Bezoek is - na telefonische afspraak -
iedere dag mogelijk.

TEIDEM BV

DONCAWEAR®

- breigoed
- lingerie
- sokken

Touwbaan 38
P.O. Box 180
2350 AD Leiderdorp
Holland

De bank
voor een uitgekiend
financieel advies.

ABN•AMRO Sarphatistraat 47-55 Amsterdam

Hijman

schoonmaakartikelen

AFHAALCENTRA
De Flinesstraat 26
Amsterdam
tel: 020-665 95 01
(naast de MAKRO)

&
Hijman Krimpen b.v.
Van Polanenweg 6
tel: 0180 - 51 05 72
Krimpen a/d IJssel

Lezing Mr. Israels, 21 maart 1999

minatie op grond van geboorte of andere status. Hiermee wordt dus elke discriminatie op grond van maatschappelijke status, waaronder de huwelijkse staat, een schending van het betreffende grondrecht. Als de Nederlandse rechter tekortschiet in de toepassing van dit verdrag kan een klacht worden ingediend bij de Human Rights Committee, het Comité voor de rechten van de mens van de VN die bij dat verdrag werd ingesteld.

Hoewel reeds op 10 december 1948 de Universele Verklaring voor de Rechten van de Mens door de Algemene Vergadering werd aangenomen, heeft het nog tot 1966 geduurd totdat het Bupoverdrag, opgesteld door de bij dezelfde resolutie van 1948 ingestelde Commissie voor de Rechten van de Mens, werd goedgekeurd. Deze Commissie is ingesteld onder art. 68 van het Handvest van de Verenigde Naties en dient niet te worden verward met het onder het Bupo-verdrag ingestelde Comité voor de Rechten van de Mens.

Op 23 maart 1976 waren er voltooide ratificaties om dit verdrag in werking te doen treden. Nederland, dat niet bij de kopgroep was, ratificeerde dit verdrag pas op 11 maart 1979, zodat het vanaf die datum mogelijk is voor Nederlandse onderdanen om een klacht in te dienen bij de commissie voor de rechten van de mens. Want Nederland heeft ook het bij dit verdrag behorende Facultatief Protocol geratificeerd dat het individuele klachtrecht regelt. Van de 144 landen die partij zijn bij het verdrag, zijn er 60 staten die het individuele klachtrecht hebben erkend. Opvallend is dat landen als Engeland en de Verenigde Staten het Facultatief Protocol niet hebben ondertekend, zodat onderdanen van die staten geen klacht kunnen indienen.

Het Comité voor de rechten van de mens is gevestigd te Genève. De leden van het Comité worden gekozen, tijdens een vergadering van deze landen in New York op het hoofdkantoor van de Verenigde Naties, door de staten die partij zijn in dit internationale verdrag. Gekozen kunnen worden de door deze staten voorgedragen personen die hoogzedelijk aanzien genieten en erkende bekwaamheid op het gebied van de rechten van de mens bezitten, waarbij dient te worden overwogen dat het lidmaatschap van enige personen die ervaring hebben op juridisch gebied raadzaam is. Aldus artikel 28 van het verdrag. Het Comité bestaat thans uit 18 leden waarvan 6 uit Europese landen. Op dit moment zijn dat Frankrijk, Duitsland, Italië, Finland, Polen en het Verenigd Koninkrijk.

Het is bij dit Comité dat over schending van artikel 26 van het verdrag kan worden geklaagd, mits:

- dezelfde aangelegenheid niet reeds wordt onderzocht volgens een andere procedure van internationaal onderzoek of internationale regeling;
- de betrokken persoon alle beschikbare binnenlandse rechtsmiddelen heeft uitgeput.

Kortom, er kan pas in Genève worden geklaagd als de Centrale Raad van Beroep geweigerd heeft artikel 26 toe te passen en een eventuele procedure bij het Hof in Luxemburg is geëindigd.

6. Het individueel klachtrecht onder het BUPO

Individuele personen die onderdaan zijn van een staat die partij is bij het BUPO en het Facultatieve Protocol kunnen een klacht indienen bij het Comité voor de Rechten van de Mens in Genève. Individuele personen die menen dat Nederland één of meer van de

in het BUPO gegarandeerde rechten heeft geschonden kunnen dus tegen de Nederlandse staat een klacht indienen.

In de tweede helft van de jaren '80 is het aantal individuele klachten bij het Comité verveelvoudigd door de groeiende bekendheid bij het publiek. Tot eind 1996 waren er door het Comité 728 klachten tegen 52 staten behandeld. In 239 gevallen werd de klacht ontvankelijk geacht en in 181 gevallen werd een schending van het Verdrag vastgesteld. Het Comité behandelt de klachten in besloten zittingen.

Het Comité voor de rechten van de mens is geen rechterlijke instantie. Het Comité oefent niettemin functies uit die vergelijkbaar zijn met bijv. de functie van de Europese Commissie voor de Rechten van de Mens, wanneer deze individuele klachten behandelt.

Het Comité beslist na indiening van de klacht allereerst over de vraag of de klacht ontvankelijk is. Alle ontvankelijk verklaarde zaken worden onderzocht, de feiten worden vastgesteld en het Comité geeft zijn mening over de vraag of het verdrag al dan niet geschonden is. De beslissingen van het Comité over de klacht zijn in beginsel niet-bindende standpunten en worden aangeduid als "inzichten op grond van artikel 5 lid 4 van het Protocol". Democratische staten als Nederland leggen een uitspraak van het Comité niet zomaar naast zich neer. In het algemeen mag verwacht worden dat Nederland aanbevelingen van het Comité zal opvolgen.

Het verloop van de procedure

Wanneer de klacht ontvankelijk is verklaard vraagt het Comité de betreffende verdragsstaat het probleem toe te lichten of te verduidelijken en aan te geven of de

Lezing Mr. Israels, 21 maart 1999

staat reeds maatregelen heeft genomen om het probleem op te lossen. De staat heeft hiervoor maximaal 6 maanden de tijd. Vervolgens wordt de klager in de gelegenheid gesteld om te reageren op het antwoord van de staat, waarna het Comité zijn inzichten formuleert en deze naar de verdragsstaat en de klager zendt overeenkomstig artikel 5 lid 4 van het Protocol.

Gedurende de gehele procedure staat het beginsel van "equality of arms" voorop, dat wil zeggen dat beide partijen in de gelegenheid worden gesteld om op elkaars stukken te reageren.

Het Comité moet alle door partij-

en beschikbaar gestelde schriftelijke informatie in zijn overwegingen betrekken.

In de praktijk werkt het Comité op basis van consensus, maar individuele leden van het Comité kunnen hun afwijkende mening toevoegen, wanneer een klacht niet-ontvankelijk wordt verklaard.

De duur van de procedure

Normaal gesproken beslist het Comité binnen een periode van 12 à 18 maanden of de zaak wel of niet ontvankelijk is. De inzichten aangaande de klacht zelf zijn afhankelijk van de mate van medewerking van de klager en de verdragsstaat en worden meestal binnen 1 of 2 jaar door het Comité

gegeven. Het Comité probeert alle klachten zo snel mogelijk af te handelen.

Uit het voorafgaande blijkt dat alleen al met een eventuele procedure bij het Comité voor de rechten van de mens tussen de 2 en 3,5 jaar is gemoeid. Zou voorafgaand ook een procedure aanhangig worden gemaakt in Luxemburg, dan duurt het internationale traject alleen al vijf jaar.

Wij hopen natuurlijk allemaal dat de Nederlandse rechter gevoelig zal zijn voor onze argumenten en dat het zover niet hoeft te komen, waarmee ik tevens gekomen ben aan het einde van mijn voordracht.

Mededeling voor leden die aan onze oproepen gevolg hebben gegeven

Hiermede willen wij onze leden die gereageerd hebben op de diverse oproepen die wij geplaatst hebben betreffende de dubbele aftrek AOW in Info 41 van september 1997 mededelen hoe momenteel de zaken er voor staan.

Zoals u bekend is heeft u een (door ons opgesteld) proforma bezwaarschrift getekend en, op ons verzoek, weer naar ons teruggestuurd. Wij hebben dat bezwaarschrift met een begeleidende brief van de door ons ingeschakelde jurist verzonden naar de PUR in Leiden. In deze brief wordt de PUR verzocht uw zaak aan te houden tot er op vergelijkbare zaken een uitspraak gekomen is. Daarna ontving u van de PUR een brief met de mededeling dat zij onze brief ontvangen hebben en het bezwaarschrift op

ons verzoek aanhouden.

De advocaat is namelijk met soortgelijke zaken bezig. Om de kosten te drukken hebben wij deze advocaat verzocht van elk van de drie oproepen slechts één geval te behandelen. Zoals bekend gaat er geruime tijd overheen voordat de Centrale Raad van Beroep een zaak in behandeling gaat nemen. Een jaar is tegenwoordig heel normaal. U zult dus nog even geduld moeten hebben.

Het Bestuur.

media
media
vormgevers

www.mediamedia.nl

Rozengracht 55
1016 LS Amsterdam
telefoon 020 - 553 53 53
fax 020 -4206 838
info@mediamedia.nl

Korte uitleg over formulieren voor hen die dwangarbeid hebben verricht in Duitse concentratiekampen.

Het eerste formulier spreekt voor zichzelf. Indien u data of namen van fabrieken niet meer weet plaatst u een vraagteken.

Met het tweede formulier geeft u de heer Klaus von Münchhausen de volmacht om namens u alle maatregelen en handelingen te verrichten om uw

belangen tot een goed einde te brengen, opdat u uiteindelijk voor een schadevergoeding in aanmerking komt.

Er zijn geen advocaten of gerechtelijke kosten aan deze zaak verbonden. (Maak voor uzelf een fotokopie)

Maak een fotokopie van deze pagina. En stuur dit op naar:

Klaus Frhr. von Münchhausen, Weberstr. 35,
D - 28203 Bremen - Deutschland

Vragenlijst met betrekking tot dwangarbeid in het concentratiekamp

Huidige achternaam:

Voornaam/voornamen:

Naam t.t.v. deportatie:

Huidig adres:

Telefoon/fax/e-mail:

Geboortedatum:

Geboorteplaats:

Datum van aankomst en de naam van het concentratiekamp:

In welke andere concentratiekampen is dwangarbeid verricht (zo mogelijk met data):

Kampnummer:

Naam/namen van fabriek(en) of andere plaatsen waar dwangarbeid is verricht (zo mogelijk in chronologische volgorde):

Wat werd in de fabriek geproduceerd:

Werd er in dag- en nachtploegen gewerkt, hoelang werd er achter elkaar gewerkt:

Namen van Duitse opzichters en/of ander personeel:

Datum en plaats van bevrijding/ door welk leger:

Handtekening en datum:

Vollmacht

**Klaus Frhr. von Münchhausen, Weberstr. 35
D - 28203 Bremen. Telefon/Fax: 49-421-76844**

Wird hiermit von:

(hier voor- en achternaam invullen)

Vollmacht erteilt, für die Entschädigungsan-
gelegenheiten aus der ehemaligen Zwangsarbeit bei
(fabrieksna(a)m(en) waar u dwangarbeid verrichtte)

alle notwendigen Massnahmen und Handlungen vor-
zunehmen, um seine Interessen erfolgreich zum
Abschluss zu bringen.

Hierzu gehören neben der Vertretung in allen gericht-
lichen Angelegenheiten auch insbesondere alle
Verhandlungen mit gegnerischen Parteien.

Herr von Münchhausen ist bevollmächtigt,
Vergleichsverhandlungen zu führen und abzuschlies-
sen. Es entstehen keine Anwalts- und Gerichtskosten.

Vorname (voornaam)

Name (achternaam)

Adresse (adres)

Telefon (telefoon)

Bank/giro

Datum

Unterschrift (handtekening)

1

2

